

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Кафедра англійської філології та методики викладання іноземної мови

Рекомендовано до захисту
Протокол засідання кафедри №
від « » _____ 2025р.
в.о. завідувача кафедри Морозова І.І.
(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

*ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ ГІПНОТИЧНОГО ВПЛИВУ В
ПУБЛІЧНИХ ПРОМОВАХ: АНАЛІЗ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО
ДИСКУРСУ*

Виконавець:

Студентка II курсу магістратури,
групи АМПЗ–61

Зламанець Таїси Григорівни
(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник роботи:

Кукушкін Владислав Валерійович, канд.
філол. наук, доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Підсумкова оцінка:

за національною шкалою: _____

кількість балів: _____

Підпис керівника _____

Кваліфікаційну магістерську роботу захищено на засіданні Екзаменаційної комісії
Протокол № _____ від «_____» _____ 2025 р.

Голова Екзаменаційної комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Харків – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ГІПНОТИЧНОГО ВПЛИВУ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	5
1.1. Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичного дослідження.....	5
1.2. Огляд гіпнотичної функції мови	11
1.3. Мова як засіб навіювання у гіпнозі	18
Висновки до першого розділу	23
РОЗДІЛ 2. ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ	26
2.1. Гіпнотична функція англомовного політичного дискурсу	26
2.2. Визначення гіпнотичних технік на прикладі англомовних промов	31
2.3.Класифікація мовних засобів гіпнотичного впливу в політичному дискурсі	35
2.4.Оцінка впливу та ефективності гіпнотичних прийомів промовах політиків	40
Висновки до другого розділу	47
ВИСНОВКИ	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53
ДОДАТКИ	62

ВСТУП

У період, коли політична комунікація набуває рис засобу маніпулювання свідомістю політичний дискурс стає предметом детального вивчення та особливої уваги лінгвістів. У структурі політичного дискурсу важливе значення мають публічні промови, які виконують не лише інформативну, а й впливову функцію, спрямовану на формування певних соціально-психологічних установок аудиторії. Публічний виступ характеризується наявністю гіпнотичного ефекту, що зумовлює застосуванням специфічних мовних стратегій та комунікативних способів, орієнтованих на емоційне залучення, маніпуляцію почуттями та підсилення переконувального впливу на слухачів. Дослідження механізмів гіпнотичного впливу дозволяє глибше усвідомити природу маніпулятивних стратегій, які використовуються в політичних промовах. Це має важливе значення для розуміння процесів переконання в суспільстві, адже допомагає виявити приховані способи впливу, здатні формувати громадську думку чи впливати на виборчу поведінку.

У цьому контексті **актуальним** і своєчасним є дослідження лінгвістичних засобів створення гіпнотичного впливу в публічних промовах.

Об'єкт дослідження – англomовний політичний дискурс у форматах публічних промов, звернень, мітингових виступів і парламентських дебатів.

Предмет дослідження – лінгвостилістичні, прагматичні та просодичні засоби гіпнотичного (сугестивного) впливу в англomовних політичних промовах – лексико-синтаксичні фігури, пресупозиції, фреймові рішення, метафоричні сценарії, інтонаційні та ритмічні прийоми.

Мета дослідження – виявити, описати та класифікувати мовні засоби, що забезпечують гіпнотичний ефект у публічних політичних промовах англomовного простору та оцінити їх ефективність у реальних комунікативних ситуаціях.

Завдання дослідження, обумовлені його метою й полягають у:

- визначенні політичного дискурсу як об'єкту лінгвістичного дослідження;
- характеристиці гіпнотичної функції мови;
- розгляді мови як засобу навіювання у гіпнозі;
- аналізі лінгвостилістичних особливостей англомовних політичних промов;
- вивченні гіпнотичних технік на прикладі англомовних промов;
- класифікації мовних засобів гіпнотичного впливу в політичному дискурсі;
- здійсненні оцінки впливу та ефективності гіпнотичних прийомів у промовах політиків.

Матеріалом дослідження є публічні англомовні промови політичних лідерів, у яких зафіксовано використання гіпнотичних мовних прийомів і стратегій впливу на підсвідомість. Для аналізу було відібрано виступи низки відомих політичних діячів, що відзначаються високим рівнем риторичної майстерності та сугестивності мовлення, зокрема Гілларі Клінтон, Барака Обами, Дональда Трампа, Джастіна Трюдо, Камали Гарріс, Джо Байдена, Ентоні Блінкена, Малали Юсуфзай, Джона Кенеді. У процесі дослідження було проаналізовано понад двадцять політичних промов, що характеризуються високою емоційною насиченістю, наявністю сугестивних прийомів та риторичних стратегій впливу на аудиторію.

Реалізація поставлених завдань здійснюється завдяки застосуванню загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання. Застосування аналітичного методу дослідження дозволяє відібрати промови, де використовуються засоби гіпнотичного впливу; структурний метод дозволяє виявити різноманітні мовні засоби гіпнотичного впливу в політичному дискурсі. Спеціальні методи пізнання – риторико-прагматичний аналіз слугує вивченню пресупозицій, імплікатур, питальних стратегій; елементи кількісної контент-аналітики та метод порівняння сприяють зіставленню промов і вивченні їх окремих ознак.

Наукова новизна полягає у цілісній класифікації лінгвістичних і просодичних засобів гіпнотичного впливу в англомовних політичних промовах з одночасним урахуванням когнітивних, прагматичних і аудіальних параметрів – від пресупозицій та фреймів до синтаксичного ритму й інтонаційних стратегій.

Практичне значення – можливість використання результатів у курсах з риторики, політичної комунікації, стилістики англійської мови та медіаграмотності, а також при розробленні етичних рекомендацій щодо впливових мовних практик і просодичного дизайну промов.

Апробація результатів. Основні методологічні, теоретичні та концептуальні положення дослідження висвітлено в статті, яка опублікована в збірнику наукових статей «Молоді фахівці-майбутнє науки».

Структура роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (джерел), списку джерел ілюстрованого матеріалу (джерел) та додатків. У вступі обґрунтовано вибір теми та її актуальність, сформульовано мету та завдання роботи, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, висвітлено наукову новизну, та практичне значення отриманих результатів.

Перший розділ присвячено теоретичному аналізу політичного дискурсу, характеристиці гіпнотичної функції мови та вивченні мовних засобів навіювання у гіпнозі;

У другому розділі вивчаються гіпнотичні техніки на прикладі англомовних промов і мовні засоби гіпнотичного впливу та здійснюється їх оцінка у промовах політиків.

Результати дослідження наводяться у висновках.

Загальний обсяг кваліфікаційної магістерської роботи становить 71 сторінку. Основний зміст викладено на 52 сторінках.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ГПНОТИЧНОГО ВПЛИВУ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

1.1. Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичного дослідження

Політичний дискурс – це багаторівнева система публічної комунікації, у якій мова не лише передає зміст, а виробляє соціальну реальність – визначає, що вважати проблемою, хто має право говорити, які причини є «очевидними», а які альтернативи залишаються невидимими. У цій системі кожне мовне рішення – від підбору лексеми до вибору паузи – виконує керовану функцію: структурує увагу, налаштовує емоційний фон, підказує інтерпретаційний маршрут, моделює реакції залу й ширшої публіки. Такий підхід дозволяє розглядати політичну промову як подієву форму з власною драматургією, де текст, голос, темп і сцена зливаються в єдиний механізм впливу.

Поняття «дискурс» має латинське походження: його джерелом є дієслово *discurrere*, що означає «рухатися у різних напрямках», «вести обговорення», «розмірковувати». У перших працях термін уживали дуже широко – ним позначали будь-який вид мовленнєвої активності, процес пояснення чи інтерпретації певних явищ людиною [57].

У «Словнику української мови» дискурс трактується як цілісний, зв'язний мовленнєвий масив, що охоплює одиниці понад межі окремого речення [10].

Особливо впливовим став підхід Т. А. ван Дейка, який розглядає дискурс як багаторівневу комунікативну подію. Науковець підкреслює, що дискурс існує не лише на рівні тексту, а також включає усі супровідні невербальні та когнітивні елементи, які формують процес спілкування й взаємодію між учасниками у певному часопросторовому контексті [57, р. 121].

Ван Дейк виокремлює кілька основних способів інтерпретації цього поняття:

- широке розуміння: дискурс охоплює письмові та усні форми комунікації і містить не лише вербальні, а й невербальні засоби вираження;
- вузьке розуміння: дискурс – це результат мовленнєвої діяльності, тобто текст або висловлення;
- дискурс як конкретний комунікативний акт: прив'язаний до ситуації, умов, ролей співрозмовників і контексту події;
- дискурс як тип комунікації: характеризується специфічним набором мовленнєвих механізмів, притаманних певному виду взаємодії;
- дискурс як жанр: охоплює науковий, політичний, медійний, релігійний та інші різновиди мовленнєвих практик;
- дискурс як маркер епохи чи культури: відображає систему цінностей, знань і комунікативних норм, властивих певній історичній добі чи соціальній спільноті [57].

Таким чином, дискурс сьогодні розглядається не просто як текст, а як динамічна, контекстуально зумовлена форма комунікації, що поєднує мовні, соціальні, культурні та когнітивні чинники.

Звертаючись до напрацювань представників Харківської лінгвістичної школи, варто підкреслити внесок Є. Бондаренко, яка розглядає дискурс як двокомпонентне явище – і як процес, і як результат когнітивно-комунікативної діяльності людини. Науковиця підкреслює, що дискурс постає формою мовленнєвої репрезентації того, як певний тип свідомості інтерпретує світ та відображає власну картину світу [1, с. 17; 19].

Подібного підходу дотримуються й Л. Шевченко та О. Морозова, які трактують дискурс комплексно. На їхню думку, він поєднує два виміри:

- процесуальний, тобто діяльність, що розгортається в ході комунікації;
- результативний, тобто текст, як оформлений продукт цієї діяльності.

Дослідниці також підкреслюють, що дискурсивний контекст – це інтегрована єдність соціальних, прагматичних, психологічних та інших

релевантних факторів, які формують певну абстракцію, узагальнену модель реальних комунікативних ситуацій [3, с. 17; 19].

У рамках інституціонального підходу значущою є позиція Л. Солощук, яка визначає дискурс як діалогічну форму професійно-ділової комунікації. Її ключовою ознакою є те, що учасники взаємодії мають офіційно закріплений статус, що перетворює спілкування на формалізований процес, орієнтований на розв'язання конкретних ділових завдань, пов'язаних із тематикою певної інституційної або виробничої сфери [12, с. 77].

У дослідженнях А. Мартинюк дискурс постає як мовленнєво-мисленнєва діяльність, що визначається комунікативною ситуацією та має інтерсуб'єктний характер. Це означає, що дискурс спрямований на взаємну орієнтацію його учасників у спільному життєвому просторі та забезпечує узгодження значень через надання мовним формам відповідної семіотичної ваги [6, с.11].

Таким чином, харківські науковці розглядають дискурс як багатовимірне явище, яке об'єднує когнітивні, комунікативні, соціальні, інституційні та семіотичні аспекти мовної діяльності людини.

Як лінгвістичний об'єкт політичний дискурс охоплює інституційно унормовані жанри – урочисті звернення, дебати, мітингові виступи, брифінги, пресконференції, коментарі після голосувань, – а також гібридні цифрові формати, де промова трансформує себе в короткі кліпові одиниці. Кожен жанр має власну цільову стилістику, типові композиційні вузли, очікувані «повороти» взаємодії з аудиторією. Унаслідок цього лінгвістичний аналіз мусить одночасно враховувати мікрорівень (лексика, синтаксис, композиція, просодія) і макрорівень (інституційні ролі, жанрові конвенції, канали поширення), простежуючи, як локальні мовні рішення вбудовуються у великі схеми легітимації та мобілізації [49].

Центральним організатором смислів у політичній промові виступає фреймування – керований добір аспектів події, їхнє підсвічування та зв'язування у причинно-оцінні пакети. Фрейм може бути «запущений» однією опорною

метафорою, але закріплюється через повтор, композиційні каденції, порядок подання фактів, розміщення кульмінаційних тез та «підкладені» висновки. Коли фрейм усталюється, він визначає горизонти того, що аудиторія сприйме як раціональне, емоційно виправдане чи морально припустиме [42].

Суттєвою рисою політичного дискурсу є високий відсоток імпліцитності. Імплікатури, натяки, еліпсис, перифрази та «незавершені» синтаксичні ходи дозволяють компактно переносити оцінки й припущення, не оголюючи їх у конфронтаційному вигляді. Імпліцитність працює як економний механізм керування інтерпретацією – адресат ніби сам «добудовує» висновок, не відчуючи зовнішнього тиску, що посилює відчуття автономності судження за фактичної керованості траєкторії.

Окремий пласт впливу забезпечують пресупозиції – форми подання інформації, у яких частина змісту з'являється як «даність», що не потребує доведення. Якщо адресат погоджується із закладеною у формулюванні передумовою, подальша аргументація сприймається як технічне уточнення того, що вже «відомо». У політичному мовленні пресупозиційні конструкції здатні збільшувати переконливість порівняно з прямою тезою, саме завдяки обходу фронтальної дискусії [73].

Питальні стратегії формують діалогічний профіль промови. Публічне питання тут рідко шукає інформацію – воно задає логічний маршрут, який природно веде до наперед організованої відповіді. Запитання можуть кодувати припущені опозиції, нав'язувати «правильні» альтернативи, запускати згоду через коротку «спільну» інтелектуальну дію – і все це без прямого наказу, в м'якій директивності риторичного жесту [73].

Лексика політичної промови поєднує нейтральні номінації з інтенсивними маркерами оцінки. Один і той самий референт може бути описаний як «реформа» або «експеримент», «безпека» або «контроль», і це миттєво перемикає нормативну рамку. Риторичні тропи – метафора, метонімія, синекдоха – виконують роль «швидких конденсаторів» складних сценаріїв, у яких

причинність, моральні ролі й очікувані дії збираються в один образ. Коли такі образи повторюються в серії виступів, вони стають символічною валютою політичної комунікації.

Синтаксис створює «несучу конструкцію» впливу. Паралелізми, анафора, епіфора, градація, триколон, ізоколон, риторичні періоди – ці фігури формують ритмічні патерни, що зменшують когнітивне навантаження та полегшують прогнозування наступного кроку промови. Передбачуваність ритму підсилює відчуття очевидності, а повторювані формули працюють як когнітивні «якірці», які аудиторія легко відтворює у власних поясненнях подій [5].

Просодія – інтонаційні контури, темп, паузування, діапазон і стабільність голосу – перетворює текст на подію. Саме розміщення пауз і пікових тональних рухів визначає, що буде розпізнано як кульмінація, де очікується реакція залу, а де потрібно «пропустити» інформацію повз опір. Просодичні параметри системно впливають на оцінки харизми, впевненості, компетентності спікера, а через це – на готовність погоджуватися з тезами навіть за незмінної вербальної частини [52].

Політична промова завжди інтеракційна – вона проектується на майбутні реакції аудиторії. Структурні «сигнали» оплесків чи сміху можуть бути закладені в композицію – через завершальні каденції, резонансні формули, темпоритмічні «драбинки», які синхронізують емоційний стан зали з темпом аргументації. Успішна синхронізація створює відчуття спільного мислення, посилюючи сугестивний ефект і закріплюючи ключові меседжі у пам'яті.

Мультиmodalність сучасного політичного дискурсу радикально змінила матеріальність промови. Спів більше не завершується в момент виголошення – він продовжує життя як відеокліпи, субтитровані фрагменти, графічні цитати, короткі ролики, що підхоплюються алгоритмами. У таких умовах ритмічні формули, меметичні лексеми, «цитатні» періоди та виразні інтонаційні кульмінації стають стратегічними одиницями, спроектованими наперед для подальшого тиражування [7].

Канали циркуляції змісту задають різні «режими уваги». Телевізійна «нарізка» віддає перевагу завершеним інтонаційним дугам і слоганам; соціальні мережі – коротким тактовим блокам, що легко зчіплюються з візуальними маркерами; парламентські трансляції – довшим періодам із внутрішньою структурою для логічних кроків. Оратор, який ураховує ці режими, добирає не лише слова, а й ритм, тривалість, паузи, аби промова була «сумісною» з кожним носієм.

Варто враховувати і темпоральну серійність політичної комунікації. Повторювані образи, формули, синтаксичні конструкції та інтонаційні профілі накопичують силу через ефект впізнаваності. Коли повідомлення повертається з подібним ритмом та лексико-метафоричним набором, аудиторія швидше приймає його як частину вже наявної картини світу – саме так зростає інерція інтерпретації.

Для лінгвістичного аналізу політичний дискурс є зручним об'єктом завдяки доступності великих відкритих корпусів – стенограм і аудіо/відео виступів із маркуванням жанрів, дат, майданчиків. Такі масиви дозволяють відстежувати розподіл фігур мовлення, тактичні розміщення кульмінацій, ритмічні шаблони, а також варіативність між інституційними контекстами англomовних країн [59].

Методологічно аналіз політичного дискурсу вимагає поєднання якісних і кількісних процедур. Якісний рівень реконструює механізми впливу – фрейми, пресупозиції, композиційні рішення; кількісний – дає змогу перевіряти сталість патернів у часі, порівнювати жанри, зіставляти частотність синтаксичних фігур і просодичних піків у великих вибірках. Важливим етапом стає контроль якості транскриптів і часових вирівнювань між текстом та аудіо, аби коректно вимірювати паузи й інтонаційні вершини.

Етичний вимір не менш критичний. Влада над рамкою, темпом і емоційною динамікою – це потенціал до маніпуляції. Відрізнити легітимне переконування від «темного патерну» навіювання допомагає прозорість засобів,

відповідність нормам публічної дискусії, чітке маркування припущень і джерел. Лінгвістичний опис у цьому контексті діє як інструмент підзвітності: роблячи механізми явними, він зменшує їхню невидиму силу.

Результати численних досліджень провідних науковців (М. Еріксон, Р. Бендлер, Д. Гріндер, Д. Лакофф, М. Джонсон, Р. Чалдіні, Дж. Брейд, К. Халл, І. Сікорський, І. Тищенко та інші) свідчать, і є незаперечними, що вивчення гіпнотичних аспектів мовного впливу у політичному дискурсі має особливу актуальність.

Узагальнюючи, політичний дискурс доцільно трактувати як інтегрований мультимодальний конструкт, у якому лексика, синтаксис, фігури повтору, пресупозиції, інтонаційні контури, паузування, сценографія та канали поширення працюють у резонансі. Саме ця скоординованість породжує сугестивний потенціал промови – від м'якого керування увагою до тонкого переформатування оцінок і намірів. Надалі така оптика дозволяє перейти до аналізу гіпнотичної функції мови – як сукупності прийомів, що тимчасово звужують поле свідомої уваги, підвищують згодовність інтерпретацій і підсилюють готовність діяти у заданому сценарії.

1.2. Огляд гіпнотичної функції мови

Початки дослідження гіпнозу сягають XVII-XVIII століть, коли Франц Антон Месмер сформулював теорію «тваринного магнетизму» (*animal magnetism*), відповідно якої особливе «магнітне поле» могло впливати на психічний і фізичний стан людини [23]. Ці уявлення стали основою феномену, який отримав назву месмеризм. Лише у XIX столітті гіпноз почали вивчати систематично як психологічне та фізіологічне явище [49]. Джеймс Брейд увів сам термін *hypnosis* і вважав його особливим станом зосередженої уваги, що відрізняється від сну.

У ХХ столітті Кларк Халл розглядав гіпноз як навчальний процес, який підкоряється тим самим законам поведінки, що й звичайне навчання.

Мілтон Еріксон трактував гіпноз як природний психічний стан, у якому підсвідомість людини стає більш відкритою до навіювання, а мова виступає головним інструментом впливу.

Дослідники прагнуть зрозуміти взаємозв'язок між гіпнотичною активністю та іншими мовними функціями. Згідно з Lynn і Rhue у праці «Theories of hypnosis: Current models and perspectives», гіпноз включає використання мови для індукування гіпнотичного стану, що робить його підкатегорією загальної мовної функції [49]. Навіювання є центральним компонентом гіпнозу та може впливати на сприйняття, пам'ять і поведінку. У межах гіпнозу мова може сприяти зміні переконань, зниженню тривожності та формуванню позитивних звичок [23]. Загалом, гіпнотична функція мови є багатовимірним явищем, що має значний вплив на сприйняття та комунікацію, а також потенційно може бути використана для позитивних змін у різних сферах життя.

Історичний розвиток уявлень про гіпнотичну дію мови відбувався хвилями й відображав ширші зміни у гуманітарному знанні. На ранніх етапах теоретизування переважала риторична оптика: описувались композиційні рішення, тропіка і стилістичні фігури, що роблять публічне висловлювання впізнаваним, цитатним і емоційно резонансним. Метафора стала осердям пояснення того, як мовні образи структурують досвід, роблячи певні сценарії мислення більш доступними, ніж інші [28].

Далі з'явився систематичний опис навіювальних мовних патернів, які пояснюють, яким чином звичайне мовлення – без ритуалізованих індукцій – здатне запускати короткі трансівні стани та спрямовувати інтерпретацію. У цьому контексті було детально розроблено арсенал пресупозиційних формулювань, вбудованих директив і композиційних прийомів «приєднання» та «ведення», що фактично перетворили гіпнотичну дію на лінгвістичний феномен з власною технічною граматиною [22].

Наступний етап позначився міждисциплінарністю: до опису додалися прикладні й психотерапевтичні узагальнення, які показали, як темп, паузування, сенсорна лексика й нарративні структури стабілізують увагу та переводять внутрішній діалог адресата з полемічного у співпрацевий режим. Ці напрацювання сприяли демістифікації транскових явищ і переведенню їх у площину керованого дизайну комунікації для етичних цілей публічного мовлення [72].

Сучасний горизонт доповнили соціокогнітивні та прагматичні рамки, у межах яких політичне висловлювання розглядається як механізм циркуляції «очевидностей» і легітимних зв'язків між фактами. Тут гіпнотична функція постає не як набір трюків, а як структурна властивість публічної комунікації, де фреймування подій і ритміко-просодичний дизайн працюють у резонансі, щоб стабілізувати колективний «кут зору» [58].

Гіпнотична функція мови у цій роботі визначається як здатність публічного висловлювання – завдяки узгодженій дії семантико-прагматичних, ритміко-синтаксичних і просодичних параметрів – тимчасово звужувати поле свідомої уваги адресата, стабілізувати для нього бажану інтерпретаційну рамку та підвищувати готовність приймати запропоновані судження без тривалої критичної перевірки. Це керовані, короткочасні стани підвищеної готовності, що виникають у звичайних комунікативних ситуаціях – під час промов, звернень, дебатів – і не зводяться до клінічного трансу. Такий ефект базується на відчутті «легкості обробки» повідомлення, узгодженості сигналів і на інструментальному розміщенні піків уваги у композиції виступу.

Згідно Бендлером і Гріндером у праці «Frogs into Princes: Neuro Linguistic Programming» [21, с.26-30] які працювали над концепцію нейролінгвістичного програмування (NLP), гіпнотична функція мови пов'язана з впливом на суб'єктивний досвід людини за допомогою невербальних мовних патернів, навіювань та вбудованих рекомендацій. Це допомагає обійти свідомий опір людини і активізувати підсвідомість, змінюючи сприйняття та поведінку [11].

Хіп у своїй роботі «Hypnotic induction is followed by state-like changes in the organization of EEG functional connectivity in the theta and beta frequency bands in high-hypnotically susceptible individuals» вказує, що під час реалізації гіпнотичної функції мови в людей із високою гіпнабельністю відбуваються зміни мозкової активності, особливо в тета- та бета-частотах.

Концепція гіпнотичної функції мови розкриває механізми, за допомогою яких мовлення здатне вводити слухача чи читача у змінений стан свідомості, сприяючи формуванню певних переконань, настанов і моделей поведінки. Вона базується на розумінні мови не лише як засобу комунікації, а й як потужного інструмента психологічного впливу, здатного безпосередньо впливати на свідомість адресата.

Теоретичні основи гіпнотичної дії мови закладені в працях Мілтона Еріксона, який вважав що мова здатна обійти свідомий розум і взаємодіяти безпосередньо з підсвідомістю, сприяючи глибоким і тривалим трансформаціям. Еріксонівський гіпноз вирізняється використанням непрямих навіювань, метафор і розповідей для введення клієнта у транс, на відміну від традиційного методу прямих команд. Його підхід базувався на переконанні, що підсвідомість людини краще реагує на непрямі та метафоричні висловлювання, що дозволяє досягти більш гнучкої та творчої реакції на пропозиції [37, с.103-136].

У книзі «Trancework: An Introduction to the Practice of Clinical Hypnosis» Майкл Япко розвиває ідеї Еріксона та досліджує, як мова може використовуватися для терапевтичних змін. Він наголошує на важливості адаптації мовлення до конкретного клієнта та застосування різноманітних мовних технік, зокрема метафор, наративів і зміни рамки сприйняття, щоб викликати трансний стан і стимулювати позитивні зміни [72].

Концептуально гіпнотична функція спирається на уявлення, що мова – це не лише канал передавання інформації, а й механізм конструювання досвіду: вона визначає, які аспекти події вважати релевантними, які причинні зв'язки – правдоподібними, а які альтернативи – вторинними. На змістовому рівні ефект

породжують приховані передумови та імпліцитні висновки, які вмонтовуються у висловлювання так, що частина смислу сприймається як уже спільна даність. На формальному рівні працює ритміко-синтаксична організація – повтор, паралелізм, градація – яка зменшує когнітивне навантаження та робить наступні кроки промови передбачуваними.

На звуковому рівні інтонаційні контури, темп і паузування позначають кульмінаційні вузли, підказуючи, де «згодитися», а де – призупинити внутрішню опозицію.

Семантико-прагматичне ядро гіпнотичної дії становлять прийоми, що мінімізують фронтальну конфронтацію зі свідомим опором. Йдеться про пресупозиційні формулювання, вбудовані директиви, «приєднання» до актуального досвіду адресата з подальшим «веденням» до цільового висновку. Завдяки такій архітектурі частина змісту входить у сприйняття не як теза для дискусії, а як умовчувана передумова, яка дозволяє висновку здаватися «природним» продовженням уже прийнятого смислу [21].

Імпліцитність – натяки, імплікатури, еліпсис, стратегічні питання – виконує роль тихого регулятора інтерпретації. Коли адресат сам «добудовує» прогалини, підсумок переживається як власний, а отже – психологічно менш загрозливий для системи переконань. У публічній риторичі саме непрямі смисли часто визначають траєкторію тлумачення без відкритої полеміки, економлячи час і зменшуючи енергетичні витрати на опір [40].

Пресупозиції посідають особливе місце, адже дозволяють кодувати ключові передумови фактично як «відомі». Якщо така передумова непомітно «розміщується» у моделі світу адресата, наступні кроки аргументації сприймаються як технічні уточнення, а не як спірні декларації. Емпіричні дані свідчать, що за умов прийняття пресупозицій саме таке подання виявляється переконливішим за прямі твердження, оскільки обминає момент явної опозиції [62].

Ритміко-синтаксична організація створює акустично-текстовий «каркас» навіювання. Повторювані схеми – паралелізм, анафора, епіфора, градація, триколон, ізоколон – зменшують навантаження на робочу пам'ять і підвищують передбачуваність, що саме по собі породжує відчуття очевидності. Коли текст укладено тактами, аудиторія легше «підхоплює» наступний крок, закріплює формули у пам'яті та відтворює їх у післямовній комунікації – від репостів до приватних обговорень [5].

Просодія виконує роль емоційного кадрування та маркування «точок згоди». Інтенаційні підйоми і спадання, стратегічні паузи, варіативність темпу та діапазону голосу розподіляють увагу, сигнали «важливості» та «завершеності». Навіть за незмінної вербальної частини акустичне оформлення суттєво впливає на оцінки харизми й упевненості мовця, а через них – на довіру до змісту й готовність погоджуватися в кульмінаційні моменти [52].

Практична рамка гіпнотичної комунікації передбачає дозування індукційних сигналів. У публічних промовах застосовуються «малі дози» – легке уповільнення темпу, стабілізація пауз, сенсорні дієслова, деїктичні вказівки, м'які зміни мелодики – які залишаються майже невидимими на поверхні тексту, але відчутно впливають на динаміку сприймання. Такий підхід дозволяє активувати стани керованої уваги без відчуття зовнішнього примусу та без втрати етичної видимості мовних намірів [71].

У зв'язку з іншими функціями мови гіпнотична дія проявляється як система накладань. У поєднанні з функцією переконування вона забезпечує «короткий шлях» до згоди – через відчуття легкості обробки, узгодженість сигналів та акустичні підказки оцінки впевненості джерела. У результаті висловлювання не просто звучить правдоподібно, а переживається як самоочевидне тут-і-тепер, у момент перцепції [32].

У зв'язці з фреймовою функцією гіпнотична дія «підсвічує» одні аспекти події та затінює інші, звужуючи інтерпретаційний простір у потрібному напрямі. Коли лексичні маркери, композиційні акценти й мелодика голосу

синхронізовані, адресат рухається «коридором» інтерпретації, де альтернативи видаються менш релевантними або потребують непропорційних зусиль для артикуляції [36].

Поєднання з «поетичною» функцією мови активує звукові й ритмічні структури, які підвищують цитатність і стійкість висловлювання в медіациркуляції. Ритмічні формули й вивірені інтонаційні каденції утворюють короткі, виразні блоки, що легко виживають відрив від повного контексту, перетворюючись на «переносники рамки» у кліпових форматах сучасних платформ [28].

Реляція з фатичною та регулятивною функціями простежується в керуванні «каналом» взаємодії. Ритмічні повтори й сигнальні паузи утримують увагу в потрібних сегментах, задають місця колективних реакцій – сміху, оплесків, схвальних вигуків – і тим самим структурують темпоритм спільного переживання. Скоординована поява таких реакцій підсилює сугестивний ефект, оскільки соціальне підтвердження інтегрується в акустичну й ритмічну тканину виступу.

Мультимодальна оболонка сучасних промов виступає підсилювачем гіпнотичної функції. Узгодження лексичних піків із мелодикою голосу та візуальними акцентами – кадруванням, титрами, графічними позначками – створює щільні вузли уваги, у яких аудиторія синхронізується з промовцем і легше приймає запропоновані оцінки. У цифрових середовищах ці вузли переживають первинну подію, циркулюючи у вигляді коротких цитатних фрагментів зі збереженим ритміко-просодичним «ядром».

Методологічно гіпнотичну функцію доцільно описувати змішаними підходами. Корпусний аналіз виявляє розподіл і позиціонування ритміко-синтаксичних фігур у великих масивах промов; прагматичні процедури – маркери імпліцитності та пресупозицій у ключових фрагментах; акустичні вимірювання – інтонаційні піки, тривалості пауз, діапазон і стабільність голосу. Стандартизована параметризація просодії та вирівнювання тексту з аудіо

забезпечують відтворюваність і дають можливість міжжанрових порівнянь у межах англомовних інституційних контекстів [56].

Загалом, у межах даного дослідження, гіпнотична функція мови розглядатиметься як інтегральна властивість публічного висловлювання – така, що виникає з резонансної взаємодії прихованих змістових передумов, ритмічної форми та голосового кадрування. Саме ця взаємодія відкриває «вікна згоди» – короткі часові проміжки, у яких аудиторія схильніша приймати запропоновані інтерпретації й наміри дії, – і пояснює, чому сугестивний потенціал сучасної політичної риторики виходить за межі окремих технік, будучи наслідком системної організації мовлення.

1.3. Мова як засіб навіювання у гіпнозі

Гіпноз у сучасній клінічній практиці розглядають як керований процес переналаштування уваги, у якому звужується коло зовнішніх стимулів, посилюється внутрішня увага, а навіювання отримують привілейований доступ до механізмів сприйняття й саморегуляції. У медицині його інтегрують із знеболенням і реабілітацією, застосовують для зниження тривожності перед операціями, підтримки при онкологічних процедурах, корекції хронічного болю, безсоння, розладів адаптації, а також у психотерапії – для роботи з фобіями, нав'язливими станами, харчовими й стресовими розладами. Практична цінність полягає не в «глибині трансу» як такій, а в надійній інженерії уваги: індукція формує коридор сприйняття, у якому нові інтерпретації та поведінкові опції сприймаються безпечніше й природніше.

Клінічний гіпноз вибудовують як послідовність фаз: підготовка (створення контексту, раппорт), індукція (вхід), поглиблення (стабілізація стану), цільові навіювання (переозначення, сенсорна модальність, репетиція поведінки), постгіпнотичні інструкції та реорієнтація. Кожна фаза має свою мовну архітектуру: від «приєднання» до актуального досвіду і темпу дихання – до

тонкого дозування пауз і акцентів, щоби потрібні сенси вбудовувались без фронтальної конфронтації. У цьому підході мова функціонує як головний інструмент запуску та підтримання стану, а також як засіб упаковки терапевтичних змін у короткі, впізнавані «такти» переживання, зазначає Япко (Yarco) у своїй книзі «Trancework: An Introduction to the Practice of Clinical Hypnosis» [72].

Мова є ключовим елементом у процесі введення людини в гіпнотичний стан і підтримання цього стану. За словами Еріксона і Россі у книзі «Hypnotic Realities: The Induction of Clinical Hypnosis and Forms of Indirect Suggestion» (Гіпнотичні реальності: введення в клінічний гіпноз і форми непрямого навіювання), мова відіграє центральну роль у клінічному гіпнозі, а основним засобом впливу є непряме навіювання. Вони стверджують, що гіпнотизер може використовувати мовні прийоми, які обходять свідомий контроль і безпосередньо впливають на підсвідомість, спричиняючи зміни у думках, відчуттях і поведінці [38]. Лінн і Рю у праці «Theories of Hypnosis: Current Models and Perspectives» (Теорії гіпнозу: сучасні моделі та перспективи) аналізують різні теорії гіпнозу, що підкреслюють значення мови та навіювання у створенні гіпнотичного стану [49]. Використання метафор, історій та інших лінгвістичних прийомів є потужними засобами для занурення у транс і сприяння терапевтичним змінам [55].

Барбер у праці «Historical and Conceptual Foundations of Hypnosis Research» (Історичні та концептуальні основи досліджень гіпнозу) розглядає еволюцію використання мови у гіпнозі. Він аналізує, як протягом часу змінився підхід до використання мови в гіпнозі: від авторитарного та директивного стилю до більш гнучкого, непрямого підходу. [23].

На етапі підготовки ключову роль відіграє нормалізація очікувань і формування безпечного простору. Вербалізація на кшталт «те, що ви помічаєте, – нормально для процесу» знижує тривожність, тоді як уточнювальні питання вибудовують індивідуальну карту сенсорних модальностей, до яких надалі

«причіплятимуться» навіювання. Власне індукція часто починається з простих поведінкових фокусів – стеження за диханням, фіксації погляду, рахунку або уявного переміщення уваги від периферії до центру – і переходить у поглиблення через поступове уповільнення темпу мовлення та збільшення тривалості пауз.

У якісно побудованій індукції пряма директива майже завжди підмінена непрямим навіюванням: «ти можеш помітити...», «можливо, зараз легше...», «цікаво, яка частина спокою з'являється першою...». Такі формули дають адресату відчуття контролю, але водночас спрямовують увагу та тілесну чутливість у потрібний вектор. Непрямість забезпечує обхід лінійного опору: зміни інтерпретуються як власне відкриття адресата, а не як нав'язана інструкція. Розгорнуте використання метафор і коротких історій посилює цей ефект – наративна сцена тимчасово стає «контейнером», де переписуються сенсорні оцінки і пов'язані з ними реакції.

Семантичне «обрамлення» індукції тримається на пресупозиціях: бажані передумови подаються як уже наявні складники ситуації («коли дихання стає рівнішим...», «поки тіло знаходить зручність...»). Якщо слухач спонтанно приймає такі заданості, наступні кроки – переформулювання болю, зниження тривоги, репетиція нової поведінки – сприймаються як природна траєкторія, а не як дискусійні пропозиції [62].

Після стабілізації стану вводять цільові навіювання. Для соматичних симптомів використовують сенсорні перефреймінги: «пульсація» перетворюється на «тепло», «стиснення» – на «хвилю, яка щоразу м'якшає». Для тривожності корисні часові формули, що знімають вимогу негайності: «з кожним видихом трохи більше простору», «з часом досвід організовує сам себе». Для зміни звичок – уявна репетиція альтернативної поведінки в «безпечних сценаріях», де дрібні кроки закріплюють контроль. Завершується сеанс реорієнтацією і постгіпнотичними інструкціями – короткими й простими, щоб перенос у щоденний контекст був природним.

Мікрорівень – добір лексики й синтаксису – задає «тканину» індукції. Невизначені референти («деякі люди помічають...»), м'які модальні оператори («можеш дозволити собі...»), номіналізації («відчуття розширення», «відпускання напруги»), часові розмитості («з часом», «поступово») знижують вимогу до негайної перевірки істинності й полегшують входження в стан. Такі формати мінімізують «спірність» висловлювань і тим самим зменшують когнітивний опір.

На рівні синтаксису працюють ритмічні фігури: анафора, паралелізм, градація, триколон. Серія коротких симетричних фраз утворює передбачуваний тактовий малюнок, у якому увага легко «пливе» за логікою індукції. Передбачуваність знижує витрати контролю та посилює відчуття безпеки – саме на цьому тлі формулюються ключові навіювання й репетиції нових реакцій [5].

Просодія формує «акустичний коридор»: плавні спадні контури на завершеннях тактів, стратегічні паузи для «дописування» смислу внутрішнім діалогом, контроль діапазону та темпу, щоб тіло віддзеркалювало мовленнєвий ритм. Емпірично відомо, що такі параметри збільшують оцінку впевненості та харизми мовця – отже, опосередковано підсилюють довіру й прийняття пропозицій, що звучать у кульмінаційні моменти сеансу [52].

Класичний каркас індукції – «приєднання і ведення» – починається з точного віддзеркалення поточних фактів («сидиш тут... чуєш... помічаєш...») і переходить до м'якого ведення («і водночас можеш дозволити...», «і з кожним видихом простіше...»). У цьому містку важливе місце посідають вбудовані команди (embedded commands) – короткі інструкції, «заховані» у нейтральному контексті і виділені мікропаузою або несуттєвим зсувом інтонації: «...ти можеш розслабити плечі...»; «...і дозволь думкам сповільнитись...». Таке маркування зберігає суб'єктивну свободу адресата, але відкриває двері до цільового стану без фронтального наказу [17]. Подібні формулювання можна почути у виступах мотиваційних спікерів або тренерів із саморозвитку: «*It's perfectly fine to imagine yourself stepping into a future where success comes naturally*». Фраза «*imagine*

yourself stepping into a future where success comes naturally» тут виступає прихованою командою [61].

Окрема група прийомів пов'язана з керованою невиразністю. «Художньо-невизначені» формули – на кшталт «знайди свій спосіб відчутти більше простору» – не фіксують жорсткого сценарію, залишаючи адресатові вибір. Так само працюють подвійні зв'язки з позитивною пресупозицією вибору: «ти можеш розслабитися зараз або через хвилину» – обидва варіанти містять бажаний стан; вибір – лише про час. Такі конструкції знімають фронтальний опір, проте зберігають відчуття автономності.

Імпліцитність (натяки, запитання відкритої структури, еліпсис) працює як м'який регулятор внутрішнього пошуку. Формули на кшталт «цікаво, яку саме легкість ти помітиш першою...» ініціюють самостереження без прямого тиску. Еліптичні періоди («...і коли ... це трапляється ... ти можеш...») залишають простір для самостійного «дорисування» змісту, підсилюючи відчуття авторства змін і стійкість результату [40].

Метафоричні сцени та короткі історії – «місця тиші», «лабораторії внутрішньої рівноваги», «сходи уваги» – дозволяють переозначувати симптоми й поведінку в безпечних образах, де прямий спротив не активується. Сенсорна лексика («теплішає», «легшає», «погляд відпочиває») прив'язує навіювання до відчуттів, роблячи їх тілесно перевірними в момент промови. У поєднанні з деїктичними маркерами («тут», «саме зараз») це фіксує увагу в теперішньому, посилюючи керованість стану [71].

Практика також спирається на «фракціонування» – короткі цикли заглиблення й повернення, які підвищують чутливість до подальших навіювань. Мовно це виглядає як чергування ущільнених ритмічних тактів із більш динамічними фразами, що «провітрюють» увагу. Додатково застосовують «майбутнє закріплення» – короткі мовні сценарії переносу здобутих відчуттів у повсякденні ситуації, аби постгіпнотичні інструкції мали опору в пережитому досвіді.

Етичні рамки задають межі легітимного впливу: інформована згода, право зупинити процес, повага до індивідуальних меж, коректне формулювання очікувань. Гіпноз не має на меті «зламати» волю – це інженерія уваги, що розкриває доступ до внутрішніх ресурсів, а не нав'язує готові рішення. Тому від якості мовного дизайну залежить не лише ефективність, а й безпечність процесу.

Отже, лінгвістична інженерія гіпнотичної індукції – пресупозиції, імпліцитність, ритміко-синтаксичні фігури, інтонаційне кадрування – є переносимою: ті самі механізми, дозовані «у малих формах», з'являються в публічних промовах як засоби м'якого керування увагою та згодою. Подальший аналіз у роботі простежить ці прийоми в англomовному політичному дискурсі, зіставляючи їхню лінгвістичну реалізацію з реакціями аудиторії та жанровими рамками виступів.

Висновки до розділу 1.

Перший розділ окреслив політичний дискурс як багаторівневу систему публічної комунікації, у якій мова не лише відображає події, а й конструює їхню інтерпретацію. Показано, що політичне висловлювання функціонує в мережі інституційних ролей, жанрових норм і мультимодальних каналів, а його лінгвістична організація – від лексики й синтаксису до просодії й композиції – прямо пов'язана з керуванням увагою, емоціями та траєкторіями оцінювання. Саме ця організованість пояснює, чому окремі мовні рішення здатні системно впливати на те, як аудиторія сприймає причини, наслідки й допустимі дії.

Уведено поняття гіпнотичної функції мови як інтегральної властивості публічної промови, що тимчасово звужує поле свідомої уваги, стабілізує потрібну інтерпретаційну рамку та підвищує готовність приймати запропоновані судження. Її основу становить резонанс трьох рівнів – семантико-прагматичного, ритміко-синтаксичного та просодичного. На змістовому рівні ключовою є робота імпліцитних смислів і пресупозицій, які «підкладають» передумови без

фронтальної полеміки. На рівні форми вирішальними є фігури повтору, симетрії та композиційні каденції, що знижують когнітивне навантаження й підсилюють відчуття самоочевидності. На звуковому рівні інтонаційні контури, темп і паузування маркують кульмінаційні вузли, синхронізують реакції аудиторії та підвищують довіру до джерела мовлення.

Розгляд мови як засобу навіювання у гіпнозі показав, що практики індукції – від підготовки й поглиблення стану до постгіпнотичних інструкцій – побудовані на тій самій лінгвістичній логіці керування увагою. Мовне «приєднання» і м'яке «ведення», пресупозиційне обрамлення, керована невизначеність, ритміко-синтаксичні фігури та продумана просодія утворюють інженерію станів, у межах якої нові інтерпретації та поведінкові опції сприймаються як природні. У такій оптиці гіпнотична функція постає не як сукупність трюків, а як системний дизайн повідомлення, здатний переноситися за межі клінічного контексту у сферу публічних промов.

Методологічні засади розділу полягають у необхідності поєднувати якісні й кількісні процедури аналізу: реконструювати фрейми, імпліцитні передумови й композиційні рішення, водночас параметризуючи ритміко-синтаксичні структури та просодичні профілі. Таке поєднання дозволяє відстежувати сталі патерни впливу між жанрами та майданчиками й забезпечує відтворюваність спостережень.

Етичний вимір визначає межу між прозорим переконуванням і прихованим примусом до інтерпретації. Легітимне використання гіпнотичної функції передбачає можливість розпізнати рамку, доступність альтернатив і збереження свободи відмови. Ці критерії слугуватимуть орієнтирами для подальшого аналізу.

Сукупно викладені положення створюють теоретичну основу для другого розділу, у якому гіпнотична функція мови розглядатиметься у конкретних англійських політичних промовах. Далі увага зосередиться на ідентифікації мовних і просодичних прийомів, їхній класифікації, умовах дії та оцінці

ефективності у реальних комунікативних ситуаціях, з урахуванням жанрових і інституційних рамок.

РОЗДІЛ 2. ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ

2.1. Гіпнотична функція англомовного політичного дискурсу

Гіпнотична функція мови в політичних промовах проявляється як кероване звуження фокусу уваги та стабілізація бажаної інтерпретаційної рамки через резонанс трьох рівнів – семантико-прагматичного (пресупозиції, імпліцитність), ритміко-синтаксичного (повтор, паралелізм, градація, хіазм) і просодичного (інтонаційні піки, паузи, темп). Успішна промова «зшиває» ці рівні в єдиний тактовий малюнок: ключові значення подаються як очевидні, оформлюються у впізнавані ритмічні блоки та маркуються голосом як кульмінації, у яких аудиторія найохочіше погоджується. Гіпнотична функція мови в політичному дискурсі проявляється в тому, що вона часто спрямована на обходження критичного мислення і безпосереднє звернення до емоцій, бажань і несвідомих мотивацій.

За словами Ніла Постмана в роботі *Public Discourse in the Age of Show Business*, мова публічного дискурсу дедалі більше підпорядковується цінностям і технікам індустрії розваг, що призводить до розмиття меж між серйозним спілкуванням і розвагою.

Постман стверджує, що «public discourse is increasingly subject to the conventions and techniques of show-business» [54, с. 52, 61], ілюструє це наступною фразою: «*When the means of communication become entertainment, the content becomes secondary*»: «Коли засоби комунікації перетворюються на розвагу, зміст відходить на другий план». Цей приклад демонструє, як у сучасному публічному дискурсі стиль переважає зміст, емоції витісняють раціональність, а видовищність підміняє глибоке обговорення.

У своїй праці Beard [24, с. 23-25] показує як у політичному дискурсі мовні засоби використовуються для формування впливу й управління публікою.

В англomовному контексті це, наприклад, проявляється у фразі «*We will rebuild, we will renew, we will rise*» – в якій повторення, алітерація і гіпербола створюють емоційно заряджене звернення до виборця. Beard звертає увагу на те, що політична мова часто звертається до емоцій, надає перевагу формі над змістом, а також включає евфемізми та інші непрямі конструкції для «пом'якшення» непопулярних тем [24, с. 62].

Один із найвідоміших прикладів риторичного паралелізму та інверсії, який демонструє, як лінгвістичні прийоми підсилюють гіпнотичний і мотиваційний ефект публічного виступу: «*Ask not what your country can do for you – ask what you can do for your country*», цю відому фразу промовив Джон Ф. Кеннеді під час своєї інавгураційної промови. Хіазм (антиметабола) примушує увагу «переклацнути» у дзеркальну логіку, де директивна теза подається як моральна аксіома. Ритмічна передбачуваність другої половини вислову знижує когнітивні витрати, а короткий ударний такт і пауза після тире фіксують «точку згоди» – формула стає переносною одиницею, що живе поза виступом і тиражує потрібний фрейм [1].

«*One child, one teacher, one book and one pen can change the world*» Анафоричний повтор *one* створює рахунковий «якір», на якому синхронізується колективна увага. Ланцюг із чотирьох елементів працює як градація можливості – від індивіда до глобального результату, – а декларація *can change the world* сприймається не як спірна теза, а як спільно поділювана можливість завдяки ритмічно випереджуваному очікуванню фіналу [2].

«*Please never stop believing that fighting for what's right is worth it*», сказала Гіллари Клінтон у своїй промові після поразки на президентських виборах у США, використовуючи цю фразу як емоційно-мотивуюче завершення виступу, щоб підтримати віру в цінності справедливості та громадянської участі. Формальна директива пом'якшена ввічливим маркером *please* й номіналізаціями (*believing, fighting*), які знімають відчуття прямого тиску. Пресупозиція «*what's right*» як етичної константи звужує спектр альтернатив, а фінальний висхідний

жест *is worth it* оформлює моральний імператив як «самоочевидний» – типова м'яка інженерія згоди без конфронтації [3].

«*From this day forward, it's going to be only America first*» Дейктичне *this day* фіксує момент перелому, а *only* нормалізує безальтернативність. Двотактна інтонаційна побудова із спадом на *America first* перетворює вислів на лозунг – коротку, ритмічно завершену формулу, придатну для багаторазового повторення в медіациркуляції та колективному скандуванні [19].

«*We will make America strong again. We will make America proud again. We will make America safe again. And yes, together, we will make America great again*» Серія паралельних періодів з анафорою *We will... again* створює «сходи градації» до кульмінаційного *great again*. Поступове нарощування очікування разом із чіткими паузами між тактами забезпечує стан підвищеної згодовності – аудиторія буквально «входить у ритм» формули, що посилює готовність її прийняти та відтворювати [15].

«*Yes, we can*» Екстремальна лаконічність і трискладова ізохронія перетворюють вислів на ритмізовану фразу, придатну до колективного відлуння. *We* інклюзивно залучає адресата в «ми-ідентичність», а модальність можливості *can* запускає афективний підйом; разом це дає ефект соціального підтвердження через одночасне повторення залом – класичний механізм м'якого навіювання у масовій події [14].

«*We will not lead by the example of our power, but by the power of our example*» Антиметабола зі зміною місця лексем *power / example* здійснює семантичний перекид – «етичне» перевищує «силове». Ритмічна симетрія з чіткою паузою в центрі мінімізує когнітивні витрати на перетлумачення, тож новий пріоритет переживається як очевидний ще до раціонального аналізу [14].

«*We choose hope over fear. We see the future not as something out of our control, but as something we can shape together*» Двочастинна конструкція з паралелізмом і заперечно-стверджуваною рамкою (*not... but...*) перепрограмує емоційний код: опозиція *hope / fear* подається як вирішена, а *together* створює

інклюзивну пресупозицію спільної дії. Ритм короткого першого такту готує довший другий, де закріплюється бажана колективна агенція [6].

«*Better is always possible*» Номіналізований афоризм у три слова задає «постійно відчинену рамку» для подальших політик. Відсутність агенса та часу (узагальненість) створює універсальну, нібито невідворотну норму, яку можна багаторазово інкрустувати в різні контексти; ритмічна компактність полегшує цитування і повтор, посилюючи навіювальний потенціал [11].

«*We are not going back*» Заперечна форма з деїктичним підтекстом «*back*» працює як пресупозиція руху вперед: аудиторія приймає на віру, що існує небажаний «назад», і синхронізується з імпліцитною віссю прогресу. Ритмічна однотактовість і низхідна інтонація оформлюють фрагмент як ліміт – мовний «стоп-знак», що блокує альтернативний сценарій у сприйнятті [13].

«*We will lead with diplomacy*» Декларативна формула із «світським» дієсловом *lead* і інструментальною рамкою *with diplomacy* задає причинно-цільовий каркас майбутньої політики. Лаконізм і синтаксична прозорість посилюють відчуття компетентності мовця; теза легко інтегрується як орієнтир, бо не містить конфліктогенних деталей – це «м'який якір» для наступних кроків комунікації [16].

«*We will outwork, out-innovate, and out-compete anyone*» Трикратний префікс *out-* створює алітеративну градацію дії, яка акустично конденсує смисл «переваги через зусилля». Паралельні дієслівні групи формують чіткі такти для колективного підтакування, а невизначений об'єкт *anyone* універсалізує виклик, переводячи довіру до промовця у «готовність команди» [10].

Описані приклади демонструють, як семантико-прагматичні прийоми (пресупозиції, фрейми «не це, а те», інклюзивні *we*), ритміко-синтаксичні структури (анафора, градація, антиметабола, короткі афористичні періоди) і просодичне кадрування (паузування, низхідні каденції, ізохронія) взаємно підсилюють одне одного. Саме їхня узгодженість створює «вікна згоди» –

короткі відтинки часу, коли аудиторія найлегше приймає запропоновані інтерпретації та готова їх відтворювати.

Існують чинники, які сприяють гіпнотичному ефекту, який захоплює увагу аудиторії та впливає на неї:

Структури та стратегії дискурсу: За Туном ван Дейком у *News as discourse*, новинний дискурс часто структурується так, щоб підкреслити ключову інформацію і принизити інші деталі, що формує сприйняття подій аудиторією [63, с. 35, 65]. У політичному дискурсі, за Чілтоном і Шеффнером у *Politics as Text and Talk*, політики вдаються до мовних стратегій для побудови емоційних та переконливих аргументів [23, с. 203-220].

Лінгвістичні особливості та засоби: Використання простих і повторюваних формулювань, метафор і символів, як зазначає Водак у *The politics of fear*, створює відчуття терміновості та страху, утримуючи увагу аудиторії [68, с. 161-200, 63].

Контекст і аудиторія: Публічні промови адаптуються під конкретну аудиторію, формуючи повідомлення відповідно до її переконань і цінностей. Це створює ефект спільності та ідентифікації, що теж є гіпнотичною технікою.

Влада й авторитет: Гіпнотична функція посилюється владними структурами. Політики, за Чілтоном і Шеффнером, використовують свій статус для нав'язування [23, с. 203-220, 66], а Водак стверджує, що популістські дискурси апелюють до почуття маргіналізації. Ці динаміки влади формують реакції аудиторії на дискурс [68, с. 192].

У підсумку, гіпнотична дія політичних промов не зводиться до «сили цитати» – її забезпечує інженерія уваги: приховані передумови, ритмічна впорядкованість і голосове кадрування.

2.2. Визначення гіпнотичних технік на прикладі англомовних промов

Пресупозиції як «рейки» інтерпретації вмикаються там, де промовець підкладає потрібні передумови як уже спільно відомі. Так, у зверненні Камали Гарріс формула «*We are not going back – we are going forward*» не ставить під сумнів саму вісь «назад/уперед», а лише «ратифікує» рух уперед як єдино припустимий, зменшуючи простір опору та сумнівів; паралелізм і дейксис *we* роблять вибір колективним ще до явної аргументації [13].

Техніка *rasing & leading* («приєднання і ведення») будується на поетапному переході від очевидних констатацій до навіюваної мети. Дж. Байден запускає її через акуратно розмічені такти: «*We've been through a tough year. Families lost loved ones; jobs were lost. But we can rebuild – together*». Перші кроки збирають «так» на рівні емпіричних фактів, після чого імпліцитний імператив *we can rebuild* звучить як власний висновок аудиторії, а не як зовнішній наказ [14].

Антиметабола працює як «перемикач» фрейму: дзеркальна інверсія змушує увагу швидко переосмислити пріоритети. У Б. Обама формула «*We will not lead by the example of our power, but by the power of our example*» міняє місцями *power/example*, оформлюючи етичну перевагу як самоочевидну; ритмічна симетрія й прогнозованість другої половини знижують витрати обробки і закріплюють потрібну ієрархію цінностей у момент проголошення [10].

Анафора й градація індукують ритм і створюють «сходи очікування». У мітинговому виступі Д. Трампа багатокрокова послідовність на кшталт «*We will restore our borders. We will restore our wealth. We will restore our dreams*» приводить зал до кульмінації саме за рахунок передбачуваних тактів; паузи між блоками слугують «кнопками» колективного відгуку – кивка, оплеску, вигуку [15].

Вбудовані команди (*embedded commands*) ховають директиву в нейтральний контекст і підсвічують її мікропаузою чи інтонацією.

У Г. Клінтон рядок «*Please never stop believing that fighting for what's right is worth it*» містить приховану інструкцію *never stop believing*; ввічливий маркер *please* знімає відчуття примусу, а номіналізації (*believing, fighting*) роблять заклик «м'якшим», проте рішучим [3].

Майбутнє «закріплення» (*future racing*) формує відкрите вікно очікувань, яке легко переноситься у будь-який контекст. У Дж. Трюдо короткий афоризм «*Better is always possible*» не має ні агенса, ні часової межі – тому слухач інтуїтивно вмонтовує його в особисті та національні сценарії, переживаючи оптимізм як норму, а не як окремий епізод [11].

Рефреймінг через опозицію *not... but...* дозволяє замінити небажаний смисл бажаним, не сперечаючись із аудиторією. Коли Б. Обама каже: «*We see the future not as something out of our control, but as something we can shape together*» негативний фрейм безсилля вже в першій половині знімається, а друга половина дає готовий маршрут колективної агенції; паралелізм і плавна пауза посилюють відчуття логічності переходу [6].

Дейктичні «якорі моменту» переводять виступ у режим «тут-і-зараз», підвищуючи згодовність. У формулі Д. Трампа «*From this day forward, it's going to be only America first*» вказівка *this day* встановлює «нульовий кілометр», а *only* закриває альтернативи; двотактна інтонація й спад на *America first* створюють переносний лозунг, який живе поза первинним виступом і керує подальшими реакціями [19].

Інклюзивне *we* як «соціальний якір» прив'язує адресата до суб'єкта висловлювання, активуючи механізм соціального підтвердження. Обамівське «*Yes, we can*» – три ізохронні склади, які органічно перетворюються на ритмізовану фразу: вислів ніби «просить» зал повторити його в унісон, і це колективне повторення зміцнює навіювання щодо власної спроможності тут-і тепер [4].

Трикратна алітеративна градація акустично «ущільнює» смисл переваги через зусилля. У державному зверненні: «*We will outwork, out-innovate, and out-*

compete anyone» паралельні дієслівні групи з префіксом *out-*утворюють чіткі такти, що легко ратифікуються кивком і підтакуванням; це не наказ, а «ритмічна домовленість», у межах якої згода відчувається природною [24].

Анафора з фінальним слоганом «призом» готує емоційний підйом у кульмінації. У серії Д. Трамп: «*We will make America strong again. We will make America proud again. We will make America safe again. And yes, together, we will make America great again*» три підготовчі кроки зменшують когнітивні витрати на четвертий: аудиторія завчасно «знає», що настане *great again*, і вступає в нього аплодисментом або скандуванням, закріплюючи формулу в пам'яті [5].

Модальні оператори можливості та наміру задають траєкторію від потенціалу до дії без прямого наказу. У Б. Обама конструкція на кшталт «*We can and we will build a future that is fair*» працює як м'яка директива: *can* обіцяє досяжність, *will* додає рішучості; разом вони формують «коридор згоди», де опір здається зайвим [5].

Ексклюзиви й поляризатори закривають небажані сценарії через остаточні вердикти. У лозунговому блоці Д. Трамп «*The forgotten men and women of our country will be forgotten no longer*» повтор *forgotten... forgotten* і маркер *no longer* створюють «мовний вирок» минулому; ритмічна завершеність полегшує прийняття та подальше цитування [8].

Афоризм як переносна одиниця працює завдяки ритму й симетрії. В Обама: «*Our destiny is not written for us, it's written by us*» інверсія прийменникових груп *for us/by us* і внутрішня рима роблять такт самодостатнім; відрив від контексту не послаблює, а підсилює навіювання, бо «легкість обробки» підміняє потребу в доказах [19].

Сценарна метафора створює «контейнер» для переосмислення дії. Малала Юсафзай формулює: «*Let us pick up our books and our pens; they are our most powerful weapons*» Воєнний домен («зброя») переноситься на освітній («книги, ручки»), що дозволяє пережити силу без агресії; ритмічний ізоколон забезпечує чіткі місця для колективного схвалення [2].

Контрастивний паралелізм як «шлюз згоди» переводить опозицію в умовну норму. У президентському зверненні Обама: «*We will extend a hand if you are willing to unclench your fist*» образна опозиція *hand/fist* у конструкції *if...* кодує компроміс як взаємну «очевидність»; пауза в центрі фрази підсилює відчуття справедливості пропозиції [20].

Дейктичне теперішнє як «момент істини» заземлює наступний меседж у спільному часі. У вступних тактах інституційних промов: «*Today I say to you*» короткий «підхоплюваний» такт створює спільну теперішність, у якій наступна теза звучить як рішення, що вже відбулося; це підвищує готовність наступного блоку [20].

Синтаксична простота перетворює обіцянку на маршрут. У Б. Обама три короткі такти: «*I will listen. I will learn. I will lead*» – дають прозору послідовність дії й знижують відчуття маніпуляції; м'яка ізохронія робить формулу цитатною й легко відтворюваною у вторинній комунікації [5].

Інженерія ідентичності вмикає колективний суб'єкт ще до специфікації політик. У Д. Трампа: «*This movement is about replacing a failed and corrupt political establishment with a new government controlled by you, the people*». Номінації *movement, the people* і опозиції *failed/corrupt* → *new/controlled by you* конструюють міфологічний наратив, у якому аудиторія – активний агент, що «власноруч» здійснює зміну [17].

Екзистенційне «ми» та точність мікропауз маркує «точки згоди» в залі. У скандованих фразах типу «*We will build the wall*» коротка мить перед ключовим іменником створює ефект очікування й запускає колективний відгук; така акустична розмітка перетворює вислів на ритуальний сигнал, що зміцнює спільну позицію тут-і-тепер [18].

Антитеза, яка перетворюється на норму, утримує оптимістичний телос. Коли Обама формулює: «*The arc of the moral universe is long, but it bends toward justice*» метафора довгої дуги, що «згинається» до справедливості, дозволяє

переживати надію як відкладену, але гарантовану; ритмічна двочастинність закріплює фігуру в пам'яті й тиражує її як моральний орієнтир [6].

У сукупності наведені приклади показують, що гіпнотичні техніки – від пресупозицій, рефреймінгу й вбудованих команд до анафори, антиметаболи, ізоколону, дейксиса й тонких мікропауз – не діють ізольовано. Їхній ефект виникає в резонансі ритму, семантики й голосу: щойно ритмічний малюнок робить тезу передбачуваною, а просодія підсвічує «момент згоди», зміст подається як очевидний і зручний для миттєвого прийняття та подальшого повтору. Це і є операційне ядро гіпнотичної функції в англомовних політичних промовах.

2.3. Класифікація мовних засобів гіпнотичного впливу в політичному дискурсі.

Класифікувати засоби гіпнотичного впливу доцільно за трьома взаємопов'язаними площинами – семантико-прагматичною, ритміко-синтаксичною та просодично-дискурсивною. У реальній промові вони рідко діють ізольовано: пресупозиція набуває сили саме тоді, коли вмонтована у тактову симетрію, а кульмінаційний вислів «чіпляє» завдяки інтонаційній дузі. Далі, розгортаючи класи, фокусуємося на тому, як конкретні англомовні приклади ілюструють ці механіки, і що саме перетворює голу тезу на «переносну» одиницю згоди.

До семантико-прагматичного класу належать пресупозиції, імпліцитні висновки, модальні траєкторії можливості-намір і риторичні питання. Пресупозиційна подача «очевидного» знімає потребу сперечатися із засновками. Коли Гіларі Клінтон звертається до аудиторії: «*To all the little girls who are watching this... never doubt that you are valuable and powerful and deserving of every chance in the world*» сама адресація «маленьким дівчатам» підкладає вже дану істину про їхню «цінність» і «силу», а модальний імператив *never doubt* працює

як м'яка заборона сумніву – не наказ, а «рамка норми», в яку зручно вписатися [3].

Імплицитні висновки часто будуються на розгорнутих умовних сценаріях, де «потрібний» висновок з'являється як єдина економна інтерпретація. У ніч перемоги Барак Обама відкриває період повтором умовної рамки: «*If there is anyone out there who still doubts...; who still wonders...; who still questions...*» – і лиш потім підводить до висновку про «відповідь народу», який «довів, що все можливо». Тут не виголошується прямий наказ погодитися – аудиторії пропонують завершити силогізм самостійно, переживши висновок як власний [4].

Модальні траєкторії переводять слухача від потенціалу до рішення. Формула Джо Байдена «*I sought this office to restore the soul of America*» окреслює телеологію мети замість захисту конкретної політики, а далі – через прості предикати на кшталт «*I will work as hard for those who didn't vote for me as those who did*» – створює закономірний перехід від наміру до майбутньої дії. Така пара (*sought* → *will work*) мінімізує контраргументацію: опір виглядає дріб'язковим поруч із «моральною траєкторією» вислову [14].

Риторичні питання перемикають увагу з оцінки промовця на внутрішній пошук адресата. У промові до американців Обама розгортає ланцюг: «*What progress will we make? What future will we build together?*» – і пропонує приховану відповідь рамкою *together*. Чим довше триває внутрішній пошук, тим природніше сприймається підсумкова рамка, бо «власна відповідь» збігається з готовим маршрутом промови [10].

Ритміко-синтаксичний клас охоплює повтори, паралелізми, градації, тріколон/ізоколон, хіазм та інструментальні анжамбементи переходів між тактами. Ритмічні сходи, що ведуть до кульмінації, надійно підвищують переконливість меседжу. Класичний тріколон Обами з інавгурації 2009 року – «*Starting today, we must pick ourselves up, dust ourselves off, and begin again the work of remaking America*» – розкладений на три ізохронні рухи, де кожен

дієслівний блок готує наступний. Коли третій такт «закривається», аудиторія переживає завершеність – і приймає рамку дії як уже ухвалену [20].

Паралелізм з ефектом «рамкового замикання» часто поєднується з синтаксичною симетрією. У переможній промові 2008 року Обама ставить двоколон: «*It's the answer told by lines that stretched around schools and churches... It's the answer spoken by young and old, rich and poor...*» – де повтор *It's the answer...* цементує висновок ще до його формулювання. Ритмічна одноманітність перетворює вислів на «ходу» – довершену одиницю, яку легко цитувати і внутрішньо повторювати [5].

Хіазм – дзеркальна перестановка – не лише прикрашає, а й змушує увагу «переклацнути» у нову ієрархію. Джон Кеннеді в заклику до союзницького обов'язку формує форму-пастку: «*Let both sides explore what problems unite us instead of belaboring those problems which divide us*. Переміщення *unite/divide* у дзеркальній рамці дресує очікування, а завершенням стає норма – «шукати єднальне» – яка сприймається як більш економна для мислення [86].

Градація в риторичних «підйомах» працює як нарощування напруження до кульмінації. У зверненні до Конгресу Обама з'єднує три кроки: «*We will rebuild, we will recover, and the United States of America will emerge stronger than before*» Третій крок подовжений і номіналізований, що сигналізує вершину; у цей момент оплесок стає рефлексом – тілесним підписанням під риторичним чеком [10].

Просодично-дискурсивний клас включає інтонаційні контури, паузування, темп, «сигнали входу/виходу» для колективних реакцій, а також жанрові механіки – чант, слоган, «відкрити» афористичність. Показова інтонаційна «арка» у Д. Трампа на антиметафорі занепаду: «*This American carnage stops right here and stops right now*». Подвоєний імператив із повтором *stops* і деїктикою *right here / right now* вимовляється з крутим спадом – так, що сам спад звучання викликає відчуття «остаточного вироку» і блокує альтернативу «пізніше» [8].

Чант – ритмічне скандування – з’являється тоді, коли фрагмент сконструйовано з урахуванням ізохронії, алітерації або римування. У кампанійних виступах Трампа рядок на кшталт «*Drain the swamp!*» – короткий, з вибуховою приголосною на фіналі – проєктований для зворотного зв’язку залу; у свою чергу відповідь залу підсилює «самоочевидність» тези та забезпечує її меметичність у медіа [17].

Плавні інтонаційні дуги й подовжені паузи у дипломатичному стилі формують протилежну, але теж сугестивну рамку авторитетності. Коли Ентоні Блінкен артикулює рамку зовнішньої політики: «*American leadership is what holds the world together. American alliances are what keep us safe*» два ізоколони з рівною довжиною та ізофонією *American... American...* промовляються у стабільному темпі, без ускладнень – і саме гладкість каденцій навіює відчуття компетентності й порядку [16].

Слоган як «переносна» одиниця має максимально коротку, ритмічно завершену форму – він виживає поза промовою та відтворюється без втрати «ядра». У Камали Гарріс це афористичне «якоріння» з’являється в інклюзивній рамці: «*We are a nation of possibilities*». Лаконізм, узагальнений іменник *possibilities* і м’який акцент на *we* роблять формулу наджанровою – її можна вставити в будь-який контекст, і вона завжди звучатиме як норма [13].

Відкрита афористичність Трюдо – ще один спосіб зробити тезу «тиражною». Коли він каже: «*Diversity is our strength*» простий предикатний каркас із двома іменниками та зв’язкою *is* працює як мовний закон. Подібні зв’язки важко атакувати без втрати «обличчя», бо в момент виголошення вони переживаються як загальновідоме [11].

У семантико-риторичному підкласі метафора слугує «контейнером» для переозначення реальності. Дональд Трамп у зверненні до виборців США вводить контрастну картинку: «*The factories shuttered and left our shore*» – у персоніфікованій сцені «заводи, що йдуть», вина мобілізується на користь наступних директивних заходів. Образ робить політику тілесно відчутною, а

пауза після *shores* дає залі мить на емоційний відгук до того, як почнеться блок рішень [18].

Імперативи з делікатною модальною «підкладкою» приручають наказову силу. У Клінтон – «*Let's build a better, stronger, fairer America*» – м'який інклюзивний імператив *Let's* знімає загрозу примусу, а трикратна прикметникова градація (*better, stronger, fairer*) забезпечує рух до етичної кульмінації «справедливості», де аплодисмент виникає як рефлекс [12].

Розлогий ізоколон у Байдена використовується для керування диханням залу: «*We lead not by the example of our power, but by the power of our example, and we will be a strong and trusted partner for peace, progress, and security*». Подовжена друга частина після коми створює «пологий спуск», на якому аудиторія встигає погодитися з трьома іменниками – *peace, progress, security* – що оформлюють моральний ландшафт промови [14].

У жанрі «великої події» важлива також композиційна рамка входу й виходу. Обама майстерно використовує «вступ-якір»: «*On this day, we gather...*» – дейксис + інклюзивний дієслово фіксують спільний час і дію, після чого будь-яка теза сприймається як продовження того, що «вже триває». Закривальним прийомом стає «відкритий горизонт»: «*This is our moment. This is our time*» – два короткі ізоколони, які з мікропаузами між ними збирають кульмінаційний аплодисмент і перетворюються на цитату, що житиме окремо [19].

Нарешті, підклас взаємодійних сигналів – апеляції до залу, *call-and-response*, керовані мікропаузи – дозволяє «прописати» реакції в тіло промови. У мітингових фрагментах Трампа репліки на кшталт «*Who's going to pay for the wall?*» – із завідомо відомою відповіддю залу – перетворюють аудиторію на співавтора висловлювання. Сам факт спільного вигуку цементує інтерпретацію дій підвищує стійкість слогана у медіациркуляції [9].

Запропонована класифікація підсумовує: семантико-прагматичні засоби закладають невидимі «рейки» інтерпретації; ритміко-синтаксичні структури зменшують когнітивні витрати та роблять повідомлення передбачуваним;

просодично-дискурсивні прийоми маркують «точки згоди» і перетворюють текст на звукоподійну подію. Саме на перетині цих класів народжуються «переносні одиниці» – формули, що переживають виступ і відтворюються в публічному просторі без додаткового доведення. У наступному підрозділі ми співвіднесемо ідентифіковані засоби з оцінкою ефективності – тобто з тим, як саме вони корелюють із реакціями аудиторії та жанровими умовами конкретних виступів.

2.4. Оцінка впливу та ефективності гіпнотичних прийомів у промовах політиків.

Ефективність гіпнотичних прийомів у політичних промовах найліпше оцінювати за трьома вимірами: миттєва аудиторна реакція (аплодисменти, скандування, сміх, «мовчазні паузи з напругою»), перенесення формули за межі події (цитованість, меметичність, повтор у ЗМІ та соцмережах), а також стабілізація інтерпретаційної рамки в наступних виступах і рішеннях. Сукупна дія цих параметрів показує, чи перетворюється емоційно переконлива репліка на довготривалу «мовну інфраструктуру» політики.

Помітний показник миттєвої дії – момент синхронного «включення» залу після ритмічно підготовленого такту. Коли Б. Обама в ніч перемоги переходить до ряду коротких ізоколонів на «ми», аплодисмент часто входить без паузи – ніби аудиторія закінчує фразу замість промовця. Це свідчить, що ритмічно-семантичний каркас «дотягнув» повідомлення до точки колективного згодного завершення: опір не запускається, бо прогноз подальшого змісту вже збігся з очікуванням слухачів [4].

Сильний маркер ефективності – «захоплення ритму» перед кульмінацією. У зверненні до Конгресу короткі паралельні періоди типу «*We will rebuild... we will recover...*» створюють сходи очікування; у третій сходинці зал аплодує «на випередження», поки репліка ще триває. Це означає, що ритм і пресупозиції

зняли потребу в додатковому доведенні – рішення переживається як уже ухвалене спільно [10].

Вплив «м'яких» імперативів оцінюється за готовністю аудиторії підхоплювати формулу без відчуття примусу. У переможному зверненні Г. Клінтон репліка «*Please never stop believing...*» дає довгий, теплий шум схвалення без скандування – ознака того, що ввічливий маркер і номіналізації зменшили директивність, зберігши мотиваційний заряд. Тут працює психологічний механізм «власної згоди»: слухач погоджується з тезою ще до того, як у нього з'явиться контраргумент, бо формула подана як етична очевидність [3].

Парадоксальна сила антитези – «переключення ракурсу» – проявляється в тиші після ударної репліки. У інавгураційному зверненні Дж. Кеннеді рядок «*Let us begin anew—remembering on both sides that civility is not a sign of weakness*» часто викликає коротку паузу-замисел перед аплодисментом: аудиторія здійснює мікропереоцінку – те, що до цього могло здаватися поступкою, раптом осмислюється як сила. Ця коротка «тиша з напругою» – не провал, а індикатор успішного рефреймінгу [1].

Окремо варто оцінити дейктичні «якорі моменту» як тригери групової синхронізації. У формулі «*From this day forward...*» публіка відповідає коротким вибухом схвалення ще до основної тези – маркером «ми разом у цій точці часу». Далі слоганізована кінцівка «*only America first*» отримує другий пік оплесків, що видає двоетапну індукцію: спершу – заземлення в «сьогодні», далі – перенесення в «відтепер завжди». Такі двотактні кадри добре виживають поза подією й повертаються як медіацитати [19].

Для оцінки «переносимості» доречно дивитися, чи стає формула «короткою одиницею мовної пам'яті». У Камали Гарріс «*We are a nation of possibilities*» швидко працює як легкий, інклюзивний «якір» – його легко вмонтувати у різні тематичні блоки. Ознака високої ефективності – можливість

повторювати тезу у відриві від повного контексту без втрати сенсу; це і є меметичний потенціал, що живить довший інформаційний цикл промови [13].

Модальні траєкторії *can - will* піддаються оцінці через «ефект обіцянки без наказу». Коли Дж. Байден каже: «*We can, and we will, build a future that is fair*» схвальний відгук з'являється вже на *can* і підсилюється на *will*. Спершу публіка згоджується з досяжністю (низький бар'єр), а тоді – з наміром (вищий бар'єр). Подвійний пік оплесків показує, що траєкторія була спроектована правильно: слухач йде «коридором» згоди крок за кроком [14].

Вбудовані команди вимірюються не гучністю, а якістю уваги. У Г. Клінтон зворот «*never stop believing*» часто супроводжується візуально помітними кивками та «м'якими» реакціями – зіниці, легкі усмішки, короткі видихи. Це мікроповедінкові предиктори прийняття. Вони важливіші за миттєвий шум: вбудовані директиви працюють на рівні індивідуальної згоди, яка згодом проявляється у повторенні тези в приватних обговореннях і соцмережах [12].

Антиметабола оцінюється за коефіцієнтом цитованості. Формула Обама «*power of our example / example of our power*» роками повертається в публічні обговорення вже без прив'язки до конкретної події. Феномен пояснює «легкість обробки»: симетрія й рима дозволяють пам'яті «відтворювати» вислів майже автоматично, через що він діє як готовий аргумент у нових контекстах – ознака високої довготривалої ефективності [10].

Просодичні дизайни вимірюються «керованістю залу». Коли Д. Трамп будує блок з коротких обіцянок, пауза перед ключовим іменником – типу «*We will... jobs*», «*We will... borders*» – вмикає антиципацію і задає точку колективного вигуку. Чіткі, повторювані паузи збільшують частоту синхронних реакцій – показник того, що інтонаційний каркас перетворює зміст на «ритуал», де згода відтворюється автоматично [18].

Ефект «контейнерних» метафор оцінюється за здатністю знімати моральні бар'єри без спору. У Малали Юсуфзай «*books and pens... our most powerful weapons*» заміна воєнного домену освітнім знімає супротив до «боротьби» як

такої – оплески тут мають характер «визнання очевидності», а не збудженої підтримки. Це індикатор глибокої когнітивної перебудови: опір не переходить у полеміку, бо теза сприймається як етично безпечна і водночас сильна [2].

Дипломатичні ізоколони оцінюють через параметр «надійності голосу». Коли Е. Блінкен вимовляє два рівнодовжні кластери з однаковим початком («*American...*» / «*American...* »), аплодисмент зазвичай приходить із запізненням – після завершення другого кластера. Це означає, що аудиторія відстежує структуру і «дозволяє» собі погодитися лише після повного кадру – ознака того, що спрацьовує не тільки емоція, а й відчуття порядку й професійності, яке є довготривалішим [16].

Окремий індикатор – трансформація тиші. Коли обрані президентські звернення містять фрази на кшталт «*What is required of us now is a new era of responsibility*» зал відповідає не гучним схваленням, а щільною, вдячною тишею і тільки потім – коротким оплеском. Така «відкладена реакція» показує, що формула зайшла глибше – як моральне зобов'язання, а не як миттєвий підйом настрою. Саме такі вислови мають вищий шанс стати політичними «орієнтирами» в наступних річних зверненнях [20].

Ефективність поляризаторів (*only, never, no longer*) вимірюється «закриттям» альтернатив у реакціях залу: сміх із «програної» опції, одностайний вигук на користь «правильної». У мітингових кадрах із Д. Трампом репліки типу «*no longer*» оголошують «вирок минулому», і зал підхоплює це як ритуальний акт. Такий ефект небезпечний у довготривалій політиці – він може блокувати пізніше коригування курсу – але як гіпнотичний прийом працює потужно саме завдяки категоричності [8].

Оцінюючи ефективність гіпнотичних прийомів, насамперед важливо фіксувати синхронізацію залу з промовцем – моменти, коли аудиторія «зливається» з ритмом висловлювання і відгукується без затримки. Такі точки зазвичай збігаються з завершенням ритмічно підготовлених тактів або афористичних формул і відстежуються по спонтанних оплесках, скандуванні,

схвальних вигуках, раптовій тиші з напругою та «затриманому» сміху. У цих мікроінтервалах навіювання реалізується максимально: когнітивний контроль знижується, а «легкість обробки» і колективне підтвердження переводять судження у режим очевидності [20].

Надійним індикатором миттєвої дії виступає «аплодисмент на випередження» – коли зал починає плескати ще до завершення періоду, вгадуючи останнє слово. Це відбувається тоді, коли анафора та ізоколон зроблені настільки прогнозованими, що фінал відчувається тілесно. Класичний тритакт на кшталт «*We will rebuild... we will recover... and we will emerge stronger...*» створює сходи очікування: оплесок знімає напругу саме на піку градації, що є ознакою правильно настроєної «коридорності» ритму [10].

Вибір синтаксичної довжини фраз безпосередньо впливає на «чантопридатність» і, відповідно, на подальшу меметичність формули за межами події. Гіпнотично найефективнішими виявляються короткі, ізохронні, з дво- або трискладівною ударною частиною вислови, які легко відтворюються одночасно багатьма людьми. «*Yes, we can*» – зразок мінімальної структури, що перетворюється на рефрен і тригер соціального підтвердження: зал унісоном повторює її, підкріплюючи навіювання груповою синхронізацією [4].

Іншим виміром є «виживання» формули в медіациркуляції: чи існує вислів самостійно, відірваний від первинного контексту, і чи повертається у вигляді заголовків, підводок, цитат і мемів. Слогани типу «*Stronger together*» або короткі афоризми – «*Better is always possible*» – сконструйовані як переносні одиниці: вони лаконічні, емоційно позитивні, із прозорою граматиною та інклюзивним суб'єктом, тому легко «вкладаються» у різні теми і довше утримують рамку інтерпретації у публічному просторі [3, 75].

Висока ефективність також пов'язана з поєднанням пресупозицій і м'яких імперативів, коли теза подається як етична норма, а не як дискусійна пропозиція. «*Please never stop believing that fighting for what's right is worth it*» – приклад глибокої, але «нетискової» директиви: маркер ввічливості послаблює наказовий

тон, номіналізації зменшують конфронтацію, а пресупозиція існування «what's right» переводить слухача у готову рамку «правильності» без потреби окремого доведення. Типова реакція – тепла хвиля схвалення з кивками та «повільним» аплодисментом, що свідчить про внутрішнє прийняття [3].

Особливу увагу варто приділити ефекту антиметаболи – дзеркальної перестановки ключових лексем, яка запускає миттєве «переключення ракурсу». Коли звучить «*We will not lead by the example of our power, but by the power of our example*» аудиторія переживає ціннісний перекид від «силового» до «етичного» пріоритету; симетрія і рима (*power/example – example/power*) забезпечують «легкість обробки», тож згода з'являється раніше за детальне осмислення. Саме такі формули мають найвищий коефіцієнт цитованості у середньому горизонті часу [10].

Дейктичні маркери «перелому» ефективні тоді, коли фіксують спільний момент зміни і відразу замикаються на слогані. У зв'язці «*From this day forward...*» - «*only America first*» перша частина синхронізує «тепер» як колективний старт, друга – закриває альтернативи, нормалізуючи вибір. Зал часто реагує двома піками: коротким «так» на *this day* і гучним – на *America first*. Ця двофазна індукція посилює переносимість слогана в подальші новинні цикли [19].

Просодичні дизайни вимірюються «керованістю» реакцій залу. Виступи з чітко закладеними мікропаузами перед ключовими іменниками або слоганами демонструють більшу частоту синхронних вигуків і оплесків. Наприклад, у фрагментах, де промовець робить коротку паузу перед фінальним словом – «... *we will protect our — borders*» – аудиторія ніби «входить у такт» і підхоплює кінець фрази. Це поведінковий маркер того, що ритм і паузи функціонують як кнопки «ритуального підтвердження», стабілізуючи потрібну інтерпретацію без додаткового аргументу [18].

Емоційно-ціннісні антитези, вимовлені у поетично-урочистому реєстрі, запускають інший тип ефекту – «тиша з напругою» перед оплеском. «*Let us never*

negotiate out of fear. But let us never fear to negotiate» – подвійне негацийне кадрування має коротку відкладену реакцію: кілька ударів серця на внутрішнє «переклацування» змісту, а вже потім – схвальний звук. Така пауза вказує, що відбувся глибинний рефреймінг, а не просто емоційне піднесення; саме ці формули довше тримаються як моральні орієнтири в публічному дискурсі [1].

Ефективність «дипломатичного ізоколону» вимірюється відчуттям авторитетності та порядку, яке виникає у слухача. Коли звучать рівнодовжні кластери з повторним початком – *«American leadership is what holds the world together. American alliances are what keep us safe»* – гладкий темп і стабільний тон створюють образ компетентності. Реакція тут не вибухова, а «пружна» – короткий, зібраний аплодисмент після повного завершення другої каденції; саме він свідчить, що навіювання спирається не на мобілізацію, а на довіру [16].

У жанрі мотиваційних виступів особливо дієві афористичні формули з інклюзивним агентом. *«We are a nation of possibilities»* – працює як «відкрита рамка»: її можна прикладати до економіки, освіти, науки, соціальної політики. Лаконізм і позитивна номінація *possibilities* знижують когнітивний бар'єр уведення у будь-яку тему; у реакціях переважають посмішки, кивки і короткі аплодисменти – маркери тихого, але стійкого прийняття [13].

Вислови про «єдність» досягають вищої ефективності, коли поєднують два модальні плани – можливість і намір. *«I will be a president for all Americans»* – це проста, але сильна постіндукційна декларація: прямий зобов'язальний майбутній час (*will*) плюс інклюзивний об'єкт (*all Americans*). Зал реагує негайно, хоча формула не містить політики – саме прозорість граматики і зрозуміла етична норма роблять її «самоочевидною» [14].

Сила «контейнерних» метафор у морально чутливих темах виявляється у відсутності поляризаційних шумів і швидкому переході до оплеску узгодження. *«Books and pens... our most powerful weapons»* – знімає ризик агресії, зберігаючи семантику дії; зал не сміється і не ділиться, а синхронно визнає тезу. Така реакція

вказує на успішну реконфігурацію рамки: боротьба асоціюється з навчанням, а не конфліктом, що підвищує довготривалу прийнятність меседжу [2].

Нарешті, показовими є випадки, коли «жорсткі» поляризатори (*only, never, no longer*) цілеспрямовано «закривають» альтернативи. Коли промовець проголошує «*The forgotten men and women of our country will be forgotten no longer*» аудиторія радо приймає «остаточність» вердикту – лінгвістичний «замок» на минулому полегшує емоційне розвантаження і мобілізує спільну ідентичність. Водночас саме така категоричність ускладнює подальші нюанси корекції курсу, тож ефект сильний миттєво, але ризиковий стратегічно – це треба враховувати у підсумковій оцінці прийомів [8].

Сукупно ці спостереження дозволяють ранжувати прийоми за силою та стійкістю ефекту. Найвищу «миттєву» віддачу дають ритміко-синтаксичні патерни з ізохронією, чітким паузуванням і афористичним фіналом; найкращу «дистанційну» – короткі переносні формули з інклюзивним суб'єктом і симетричною будовою. Пресупозиції та м'які імперативи забезпечують глибоке внутрішнє прийняття без опору, тоді як поляризатори швидко мобілізують, але зменшують гнучкість майбутніх інтерпретацій.

Висновки до другого розділу

Практичний аналіз англомовних політичних промов показав, що гіпнотична функція є результатом скоординованої взаємодії трьох рівнів – семантико-прагматичного, ритміко-синтаксичного та просодично-дискурсивного. Саме їхній резонанс створює «коридори згоди», у яких слухачі схильні сприймати запропоновані інтерпретації як самоочевидні та придатні до відтворення поза первинним комунікативним актом.

На семантико-прагматичному рівні найбільшу вагу мають пресупозиційне обрамлення, рефреймінг, імпліцитні висновки та модальні траєкторії можливості й наміру. Вони непомітно звужують інтерпретаційний простір, мінімізують опір

і переводять оцінку висловлювання зі сфери аргументації у сферу згоди. Інклюзивне «ми» стабілізує спільний суб'єкт дії, підвищуючи довіру до висловлених намірів.

На ритміко-синтаксичному рівні ключовими предикторами ефективності виступають анафора, паралелізм, градація, тріколон/ізоколон та хіазм. Вони зменшують когнітивне навантаження, роблять повідомлення передбачуваним і ритмічно завершеним, завдяки чому промова набуває «переносної» форми – коротких формул, здатних автономно циркулювати в медіапросторі як інтерпретаційні «якорі».

Просодично-дискурсивний рівень – інтонаційні дуги, темп, керовані паузи, а також композиційні механіки входу й виходу – маркує «точки згоди» і запускає синхронні реакції аудиторії. Чітке паузування, ізохронія та каденції сприяють виникненню аплодисментів «на випередження», колективного скандування або «тиші з напругою» – поведінкових індикаторів успішного навіювання.

Оцінювання впливу у трьох вимірах – миттєва реакція, медійна переносимість формул і стабілізація рамок у подальшій комунікації – підтвердило: найвищу «коротку» віддачу дають ритмічно вибудовані блоки з афористичним фіналом, тоді як найкращу «довгу» – лаконічні симетричні формули з інклюзивним суб'єктом. Пресупозиції та м'які імперативи демонструють глибоке внутрішнє прийняття без конфронтації, тоді як поляризатори швидко мобілізують аудиторію, але зменшують гнучкість майбутніх інтерпретацій.

Етико-комунікативний вимір визначає межу між прозорим переконанням і маніпуляцією. Ті самі техніки, що підсилюють ефективність, за умов надмірної категоричності або прихованих передумов можуть «закривати» альтернативи та обмежувати автономію адресата. Тому описані засоби потребують уважного дозування, чіткої жанрової рамки та прозорих намірів.

Загалом результати другого розділу уточнюють операційне ядро гіпнотичного впливу політичної мови: злагоджена робота прихованих смислових передумов, ритміко-синтаксичних структур і голосового кадрування перетворює промову на інженерію уваги й згоди, здатну стабілізувати потрібні інтерпретаційні рамки як під час виступу, так і в тривалій медіациркуляції. Це підґрунтя буде використано у фінальних висновках дослідження для систематизації прийомів, умов їхньої максимальної ефективності та етичних меж застосування.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1. Проведене дослідження конкретизувало поняттєво-термінологічний апарат політичного дискурсу й сугестивної комунікації у міждисциплінарній рамці, де поєднано лінгвістику, психолінгвістику, риторику, соціальну психологію та елементи медіалінгвістики. Політичний дискурс осмислено як інституційно марковану, жанрово диференційовану та мультимодальну систему публічної комунікації, у якій мовлення не лише репрезентує події, а конструює їхнє значення через організацію уваги, емоцій і нормативних очікувань.

У межах сугестивної комунікації уточнено дефініції «навіювання», «гіпнотичної функції мови», «фрейму» та «переспрямування уваги», що дозволило уникнути змішування понять переконування, маніпуляції та терапевтичного навіювання й забезпечило методологічну прозорість аналізу.

2. Теоретично узагальнено гіпнотичну функцію мови як властивість тексту та його озвучення тимчасово звужувати фокус свідомої уваги, стабілізувати потрібну інтерпретаційну рамку та підвищувати готовність до згоди без прямого примусу. Цей ефект постає не з одиничного трюку, а з резонансу трьох рівнів – семантико-прагматичного, ритміко-синтаксичного та просодично-дискурсивного. На першому рівні вирішальними є пресупозиційне обрамлення, імпліцитні висновки, рефреймінг та модальні траєкторії «можливість – намір». На другому – повтор, паралелізм, градація, тріколон/ізоколон і хіазм, які знижують когнітивне навантаження й підвищують передбачуваність сприйняття. На третьому – інтонаційні дуги, паузування, темп і композиційні «входи/виходи», що маркують «точки згоди» й синхронізують колективну реакцію.

Емпіричний корпус англomовних політичних промов дав змогу виокремити й описати систему мовних засобів гіпнотичного впливу. До неї входять пресупозиції, що «підкладають» необхідні передумови як уже наявні; імпліцитні смисли та фрейми, які зсувають фокус інтерпретації без відкритої

полеміки; метафоричні сценарії, що перепаковують складні політичні дії в образно доступні моделі; ритміко-синтаксичні фігури, які роблять повідомлення предиктивним і легким для колективного повтору; просодичні прийоми та керовані мікропаузи, що позначають кульмінації для «ритуального» схвалення. Встановлено, що саме поєднання цих засобів формує «переносні одиниці» – короткі, ритмічно завершені формули з інклюзивним суб'єктом, здатні автономно циркулювати в медіапросторі й підтримувати потрібний кут зору без додаткового доведення.

3. Розроблена класифікація технік поділяє їх на три взаємопов'язані класи – семантико-прагматичні, ритміко-синтаксичні й просодично-дискурсивні – і демонструє, як їхні конфігурації варіюють між жанрами та інституційними контекстами. Для урочистих інституційних промов характерні симетричні конструкції, «висока» метафорика та плавні каденції, що працюють на авторитет і норму. Для мітингового жанру типовими є ізохронні слогани, анафоричні сходи, жорсткі поляризатори та калі-енд-респонс, які максимізують колективне збудження й негайну згодовність. Для дипломатичних звернень релевантними є ізоколони рівної довжини, стабільний темп і «пружні» паузи, які підкріплюють відчуття порядку й компетентності. Класифікація дозволяє прогнозувати, які комбінації прийомів будуть найбільш дієвими з огляду на мету, майданчик і очікувану поведінку аудиторії.

4. Оцінювання ефективності прийомів за показниками миттєвих реакцій, медійної переносимості й структурного розміщення в тексті показало узгодженість лінгвістичної інженерії та поведінкових маркерів. Ритмічно вибудовані блоки з афористичним фіналом дають «швидку» віддачу – аплодисменти на випередження, скандування, синхронні вигуки. Лаконічні симетричні формули з інклюзивним суб'єктом забезпечують «довгу» віддачу – цитованість і стійке відтворення в медіа. Пресупозиції, м'які імперативи й керована невизначеність відповідають за глибоке індивідуальне прийняття без опору, тоді як поляризатори мобілізують швидко, але знижують гнучкість

подальших інтерпретацій. Структурне розміщення ключових прийомів у позиціях початку/кінця розділу, перед паузою чи після неї, істотно підсилює їхню дію, перетворюючи мовні фігури на «кнопки» колективного підтвердження.

5. Етико-комунікативний аналіз окреслив межі безпечного застосування гіпнотичних прийомів у публічних промовах. Одна й та сама техніка може бути як прозорим способом організації уваги, так і маніпуляцією, якщо спирається на приховані засновки та категоричні «замки» для альтернатив. Тому описані засоби потребують відповідального дозування, явної постановки цілей і коректного жанрового оформлення, що зберігає автономію адресата й можливість раціональної незгоди.

Загалом робота систематизувала гіпнотичні механізми політичного мовлення та показала, як їхнє свідоме конструювання перетворює промову на інженерію уваги й згоди. Теоретично уточнений апарат, опис ключових патернів навіювання, класифікація технік і їхня жанрова варіативність, а також емпірична оцінка ефективності створюють цілісну основу для подальших досліджень і практичного застосування – від етичного дизайнування публічних виступів до критичної медіаграмотності аудиторій, що розпізнає й усвідомлено інтерпретує сугестивні стратегії сучасної політичної комунікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Є.В.
. 2013. Вип. 25 (2). С. 152-155.
2. Горошко О. Persuasiveness in Political Discourse on Twitter. *Психолінгвістика*, 2018. URL: <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/256>.
3. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен / Під заг. ред. Шевченко І.С.: Монографія. Харків: Константа, 2005. 356 с.
4. Каліщук Д. Psycholinguistic Methods of Suggestion Strategies (на матеріалі англomовних політичних промов). *Психолінгвістика*, 2018. URL: <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/81>
5. Мартинюк А. Syntactic Rhythm of Political Speeches as a Psycholinguistic Tool of Suggestive Influence. *Психолінгвістика*, 2018. URL: <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/264/129>
6. Мартинюк А.П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. С. 11-13.
7. Мелешченко О. О. Дискурсивні стратегії англomовного політичного твітингу Дональда Трампа: когнітивний мультимодальний аналіз : дис. ... канд. філол. наук. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. URL: <https://old.karazin.ua/docs/work/dysertatsii/meleshchenko-dysertatsia.pdf>
8. Петрик В. М., Присяжнюк М. М., Компанцева Л. Ф. та ін. Сугестивні технології маніпулятивного впливу». ., 2011. 248 с.
9. Словник англійської мови. URL: <https://www.etymonline.com/word/discourse>.
10. Словник української мови. С. 784.
<https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=156904&page=763>
11. Солощук Л.; Скринник Ю. Варіативність вербальної й невербальної поведінки промовця (психолінгвістичний аспект). *Психолінгвістика*, 2023. URL: <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/1432>

12. Солощук Л.В. Особливості функціонування невербальних компонентів комунікації в англomовному діловому діалогічному дискурсі. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Серія : Романо- германська філологія. Методика викладання іноземних мов. 2013. № 1051, вип. 73. С. 77-82.
13. Сучасна германістика: філологія для життя: (19 2022 .,). Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 106 URL: <https://foreign-languages.karazin.ua/resources/bfb8f5b3cc9c88f1e660d2477d9adb3b.pdf>
14. : // : (7-8 2021 .,). , 2021. 208-213.
15. Abellán P. A. Intonation and emotional framing in political rallies: A multimodal analysis. *Language & Communication*. 2025 Vol.105. P. 10-21.
16. Alexiyevets O. Prosody of the viewpoint in political discourse. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow*. 2017. Vol. II, No. 1. p. 4-41. DOI: 10.1515/lart-2017-0001
17. Almahasees, Z.; et al. Persuasive strategies utilized in the political speeches of King Abdullah II. *Cogent Arts & Humanities*, 2022. DOI: 10.1080/23311983.2022.2082016. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311983.2022.2082016>
18. APP — *Media Archive & Speech Categories* (debates, SOTU, campaign etc.). Santa Barbara, 2015–2025. URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/media>
19. Aroyehun, S. T.; et al. Computational analysis of US congressional speeches reveals reasoning styles. *Patterns*, 2025. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC12185346/>
20. Atkinson, M. *Our Masters' Voices: The Language and Body Language of Politics*. London: Routledge, 1984. p. 58.
21. Bandler, R., Grinder, J. *Frogs into Princes: Neuro Linguistic Programming*. Moab, Utah: Real People Press, 1979. 194 p.

22. Bandler, R., Grinder, J. *Patterns of the Hypnotic Techniques of Milton H. Erickson*, M.D. Volume 1. Cupertino, California: Meta Publications, 1975. p. 8.
23. Barber, T. X. *Hypnosis: A scientific approach*. New York: Routledge, 1981. 282 p.
24. Beard, A. *The Language of Politics*. London & New York: Routledge, 2000. 132 p.
25. Bull, P. Claps and claptrap: Speaker–audience interaction in set-piece political speeches. *Journal of Social and Political Psychology*, 2016. DOI: 10.5964/jspp.v4i2.4951. URL: <https://jspp.psychopen.eu/index.php/jspp/article/view/4951>
26. Bull P., Waddle M. *The Psychology of Political Communication: Politicians under the Microscope*. London–New York, 2023. 194 p.
27. Chalkiadakis I.; et al. A text dataset of campaign speeches of the main tickets in US presidential elections (1980–2020). *Scientific Data*. 2025. Vol. 12, No. 662. DOI: 10.1038/s41597-025-04681-x.
28. Charteris-Black J. *Analysing Political Speeches: Rhetoric, Discourse and Metaphor* (2nd ed.). London, 2018. 298 p.
29. Charteris-Black, J. *Politicians and Rhetoric: The Persuasive Power of Metaphor*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2011. 370 p.
30. Chilton P., Schäffner C. *Politics as Text and Talk: Analytic Approaches to Political Discourse*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2002. 245 p.
31. Chomsky, N. *Syntactic Structures*. The Hague: Mouton, 1957. 123 p.
32. Cialdini, R. B. *Influence: Science and Practice*. Boston: Pearson, 2001. 262 p.
33. *C-SPAN Video Library* (presidential addresses & transcripts). Washington, 2015–2025. URL: <https://www.c-span.org/30-years/>
34. D’Errico, F.; Poggi, I. Political persuasion, emotion and prosody. *Acta Polytechnica Hungarica*. 2022. Vol. 19, No. 5. P. 173-194.

35. Druckman, J. N.; Leeper, T. J. A Framework for the Study of Persuasion. *Annual Review of Political Science*, 2022. DOI: 10.1146/annurev-polisci-051120-110428. URL: <https://www.annualreviews.org/content/journals/10.1146/annurev-polisci-051120-110428>
36. Entman R. M. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*. 1993, Vol. 43, No. 4. P. 51–58.
37. Erickson M. H. The use of symptom prescription in psychotherapy. *American Journal of Clinical and Experimental Hypnosis*. 1965. Vol. 8. P. 57-65. DOI: 10.1080/00029157.1965.10402461.
38. Erickson M. H., Rossi, E L. *Hypnotic Realities: The Induction of Clinical Hypnosis and Forms of Indirect Suggestion*. New York: Irvington Publishers, 1976. 318 p.
39. Fairclough, N. *Language and Power*. 2nd ed. London: Longman, 2001., p. 36–63.
40. Fernandes D., Oswald S. On the Rhetorical Effectiveness of Implicit Meaning – A Pragmatic Approach. *Languages*. 2023. Vol. 8, No. 1. P. 6.
41. Guyer J. J., Briñol P., Vaughan-Johnston T. I., Fabrigar L. R., Moreno L., Petty R. E. Paralinguistic Features Communicated through Voice can Affect Appraisals of Confidence and Evaluative Judgments. *Journal of Nonverbal Behavior*. 2021. Vol. 45. P. 479–504. DOI: 10.1007/s10919-021-00374-2
42. *Hansard* (UK Parliamentary Debates) – online access. London, 2015–2025. URL: <https://archives.parliament.uk/online-resources/parliamentary-debates-hansard/>
43. Harris Z. Discourse Analysis. *Language*. 1952. Vol. 28. No. 1. P. 1 - 30.
44. Harvard Library Guide. *Find Speeches & Discourse (Leadership Studies)*. Cambridge, MA, 2024. URL: https://guides.library.harvard.edu/hks/leadership/leadership_speeches
45. Holmes J. *An Introduction to Sociolinguistics*. London, New York: Routledge, 2008. 489 p.

46. Khafaga A., Alqahtani, F. Modalities as Persuasion Carriers in Political Discourse. *World Journal of English Language*. 2024. Vol. 14 (1). P. 398-398.
47. Koppensteiner M., Stephan, P., Johannes P. More than words: Judgments of politicians and the role of prosody. *Journal of Research in Personality*. 2015. Vol. 58. P. 21-30. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2015.05.006>.
48. Liu, R.-Y. Constituting institutional identity in political discourse: The use of the first- person plural pronoun in China's press conferences. *Language and Society*. 2023. Vol. 53, Issue 3. P. 421-444. DOI:10.1017/S0047404523000386
49. Lynn S. J., Rhue, J. W. *Theories of hypnosis: Current models and perspectives*. New York: Guilford Press, 1991. 634 p.
50. Moldovan A. Persuasive presuppositions. *Journal of Pragmatics*, 2023. Vol. 211. P. 96-104. DOI: 10.1016/j.pragma.2023.06.012.
51. Musolff A. *Political Metaphor Analysis: discourse and scenarios*. London: Bloomsbury Academic, 2016. 194 p.
52. Niebuhr, O. et al. Female Speakers Benefit More Than Male Speakers from Prosodic Charisma Training-A Before-After Analysis of 12-Weeks and 4-h Courses. *Frontiers in Communication*, 2019. Vol. 4. P. 1-8. DOI: 10.3389/fcomm.2019.00012.
53. Online Etymology Dictionary – «Discourse» <https://www.etymonline.com/word/discourse>
54. Postman N. *Amusing Ourselves to Death: Public Discourse in the Age of Show Business*. New York: Penguin Books, 1985. 184 p.
55. Proksch S.-O.; et al. Testing the validity of automatic speech recognition for political text analysis. *Political Analysis*, 2019. Vol. 27(3). P. 339-359. doi:10.1017/pan.2018.62.
56. *Speech Prosody 2020 – proceedings (methods for prosodic analysis)*. Tokyo, 2020. DOI:10.21437/SpeechProsody.2020.

57. T.A. van Dijk. *Strategies of Discourse Comprehension* / T.A. van Dijk, Walter Kintsch. New York: Academic Press, 1983. 389 p.
58. Teun A. van Dijk. *Discourse and Knowledge: A Sociocognitive Approach*. Oxford: OUP, 2014. 456 p.
59. *The American Presidency Project* (searchable corpus of U.S. presidential speeches & categories). Santa Barbara, 2015–2025. URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/>
60. The Guardian. Reaction to Donald Trump's Speech. 2017. URL: <http://theguardian.com/commentisfree/2017/jan/20/reaction-to-donald-trump-speech>
61. The Institute of Applied Psychology URL: <https://iap.edu.au/how-to-use-embedded-commands-in-clinical-hypnosis/>
62. Thoma D. et al. Presuppositions are more persuasive than assertions if addressees accommodate them: Experimental evidence for philosophical reasoning. *Applied Psycholinguistics*. 2023. DOI: 10.1017/S0142716423000354. Vol. 44, Issue 5. P. 1-28. DOI: 10.1017/S0142716423000292.
63. Turner V. *The Ritual Process: Structure and Anti-Structure*. Ithaca, New York : Cornell University Press, 1991. 211 p.
64. Tucker, E. C.; et al. A data science approach to 138 years of congressional speeches. *Heliyon*. 2020. Vol. 6. P. 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2020.e04417>.
65. Van Dijk T. A. *News as Discourse: Essays on the Representation of Reality*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 1988. 200 p.
66. Van Dijk T. A. *Discourse and Power*. NY: MacMillan, 2008. 320 p.
67. Van Dijk T. A. *Handbook of Discourse Analysis : Discourse analysis in society*. London : Academic Press, 1985. Vol. 4. 228 p.
68. Wodak R. *The Politics of Fear: What Right-Wing Populist Discourses Mean*. London: Sage Publications 2015. 116 p.

69. World Journal of English Language. Linguistic and stylistic features of English public speeches. 2023. URL: <https://www.sciedupress.com/journal/index.php/wjel/article/download/23684/14781>
70. Waring H. Z. Discourse analysis: The questions discourse analysts ask and how they answer them. New York: Routledge, 2017. 240 p.
71. Yapko M. D. Trancework: An Introduction to the Practice of Clinical Hypnosis. New York: Routledge, 2012. 320 p.
72. Zhang J., Spirling A., Danescu-Niculescu-Mizil, C. Asking too much? The rhetorical role of questions in political discourse // Proceedings of the 2017 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing (7-11 September 2017, Copenhagen, Denmark). 2017. P. 1558–1572.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Промова Джона Кеннеді [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=mxa4HDgfWFs>
2. ООН. Промова Малала Юсуфзай [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3rNhZu3ttIU>
3. ABC News. Промова Гіллари Клінтон [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=khK9fIgoNjQ>
4. Barack Obama. Промова Барака Обама [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Fe751kMBwms>
5. Barack Obama. Промова Барака Обама [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=JlI5baCAaQU>
6. Barack Obama. Промова Барака Обама [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=47MKGOPP4Zo>
7. Barack Obama. Промова Обама [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2rI8Ou84s5U>
8. CityNews. Промова Дональда Трампа [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=fAirIApVVPw>
9. CNBC. Промова Дональда Трампа [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ozL6GzX1Tns>
10. C-SPAN. Промова Барака Обама [Електронний ресурс]. URL: https://www.youtube.com/watch?v=7wJ-2Zu_Iic
11. CTV New. Промова Джастіна Трюдо [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=4gxnPl6Snd8>
12. Fox News. Промова Гіллари Клінтон [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=BCastk6tMOs>
13. Kamala Harris. Промова Камали Гарріс [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=zGrPO3-hDk4>

14. NOW from FOX. Промова Джо Байдена [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=FyG9Ohbk2j8>
15. PBS NewsHour. Промова Дональда Трампа [Електронний ресурс]. URL: https://www.youtube.com/watch?v=1e_7hZOdsxo
16. Reuters. Промова Ентоні Блінкена [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sOu4EEtv-I>
17. Sky News Australia. Промова Дональда Трампа [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PcPgs5EZx3o>
18. TODAY News. Промова Дональда Трампа [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8pnmMxbEjdc>
19. Trump White House Archived. Промова Дональда Трампа [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=4GNWldTc8VU>
20. Washington Post. Інавгураційна промова Барака Обами 2009 року. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Vy5R7qhphGI>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Семантико-прагматичні засоби (пресупозиції, імпліцитність, модальність, фрейми, метафори)

Speaker	Контекст	Приклад (EN, оригінал)	Прийом	Рівень	Очікуваний ефект
B. Obama	Інавгурація	<i>We reject as false the choice between our safety and our ideals.</i>	Пресупозиція хибної дихотомії	Семантико-прагм.	Зняття опору через «очевидну» рамку
J. Kennedy	Інавгурація	<i>Ask not what your country can do for you – ask what you can do for your country.</i>	Антиметабол а → етичний фрейм	Семантико-прагм.	Самоочевидність моральної норми
Malala Yousafzai	ООН	<i>One child, one teacher, one book and one pen can change the world.</i>	Узагальнювальна пресупозиція можливості	Семантико-прагм.	Підсилення агенції через простоту
H. Clinton	Перемовний спіч	<i>Please never stop believing that fighting for what's right is worth it.</i>	М'який імператив + вбудована команда	Семантико-прагм.	Прийняття без відчуття примусу

D. Trump	Інавгурація	<i>From this day forward, it's going to be only America first.</i>	Дейксис «перелому» + поляризатор	Семантико- прагм.	Нормалізація безальтернативи
J. Trudeau	Публічний виступ	<i>Better is always possible.</i>	Номіналізова на афористичні сть	Семантико- прагм.	Тривке «відкрите» очікування
B. Obama	Промова	<i>We see the future not as something out of our control, but as something we can shape together.</i>	Рефреймінг not... but...	Семантико- прагм.	Переключення з безсилля на агенцію
J. Biden	Звернення	<i>We can and we will build a future that is fair.</i>	Модальна траєкторія can → will	Семантико- прагм.	Ведення від потенціалу до наміру
D. Trump	Мітинг	<i>The forgotten men and women... will be forgotten no longer.</i>	Поляризатор no longer	Семантико- прагм.	«Вирок минулому», мобілізація
B. Obama	Інавгурація	<i>Our destiny is not written for us, it's written by us.</i>	Антиметабол а + інверсія агентності	Семантико- прагм.	Посилення контролю «ми»

A. Blinken	Заява	<i>We will lead with diplomacy.</i>	Фрейм інструментальності (with)	Семантико-прагм.	Відчуття компетентності
Malala Yousafzai	ООН	<i>...they are our most powerful weapons.</i>	Метафоричне перенесення домену	Семантико-прагм.	Зняття морального бар'єра
K. Harris	Виступ	<i>We are not going back — we are going forward.</i>	Пресупозиція осі «назад/уперед»	Семантико-прагм.	Коллективне рішення «вперед»
D. Trump	Мітинг	<i>The factories shuttered and left our shores.</i>	Персоніфікована метафора занепаду	Семантико-прагм.	Емоційна наочність проблеми
H. Clinton	Ралі	<i>Let's build a better, stronger, fairer America.</i>	Інклюзивний імператив + трійця епітетів	Семантико-прагм.	Етична кульмінація «fairer»

**Ритміко-синтаксичні фігури (анафора, градація, тріколон/ізоколон,
хіазм)**

Speaker	Контекст	Приклад (EN, оригінал)	Прийом	Рівень	Очікуваний ефект
D. Trump	Ралі	<i>We will make America strong again. ... proud again. ... safe again. ... great again.</i>	Анафора + градація + фінальний слоган	Ритміко- синтакс.	«Сходи очікування», кульмінація
B. Obama	Інавгурація	<i>We will not lead by the example of our power, but by the power of our example.</i>	Антиметаб ола	Ритміко- синтакс.	Легкість обробки → згода
B. Obama	Конгрес	<i>We will rebuild, we will recover, and... will emerge stronger...</i>	Тріколон із подовжени м третім тактом	Ритміко- синтакс.	Аплодисмент «на випередження »
B. Obama	2009 Inaugural	<i>Starting today, we must pick ourselves up, dust ourselves off, and begin again...</i>	Тріколон ізохронний	Ритміко- синтакс.	Відчуття завершеності дії

B. Obama	2008 Victory	<i>It's the answer told by lines... It's the answer spoken by young and old...</i>	Паралелізм + анафора	Ритміко-синтакс.	Цементация висновку
B. Obama	Звернення	<i>I will listen. I will learn. I will lead.</i>	Ізоколон (3×)	Ритміко-синтакс.	Проста «дорога обіцянки»
J. Biden	Промова	<i>Hope over fear. Unity over division. Science over fiction.</i>	Ізоколон антитетичний	Ритміко-синтакс.	Серія «ударів» для ратифікації
J. Kennedy	Інавгурація	<i>Let both sides explore what problems unite us...</i>	Хіазм/контраст у рамці «both sides»	Ритміко-синтакс.	Рефреймінг до «єднання»
B. Obama	Риторичні питання	<i>What progress will we make? What future will we build together?</i>	Паралелізм питальних	Ритміко-синтакс.	Внутрішній пошук → згода
H. Clinton	Адресація	<i>To all the little girls who are watching this...</i>	Рамкова адресація + імпліцитний висновок	Ритміко-синтакс.	Етична «норма» без спору

ДОДАТОК В

Просодія, дейксис і керування залом (паузи, темп, чант, call-and-response)

Speaker	Контекст	Приклад (EN, оригінал)	Прийом	Рівень	Очікуваний ефект
B. Obama	Меседж	<i>Yes, we can.</i>	Чантова формула (ізохронія 3 складів)	Просодія/дискурс	Соцпідтвердження через унісон
D. Trump	Інавгурація	<i>This American carnage stops right here and stops right now.</i>	Подвоєний імператив + крутий спад	Просодія/дискурс	Ефект «остаточного вироку»
D. Trump	Мітинг	<i>We will build the wall.</i>	Мікропаузи перед ключовим словом	Просодія/дискурс	Точка ритуального вигуку
D. Trump	Мітинг	<i>Who's going to pay for the wall?</i>	Call-and-response	Просодія/дискурс	Співтворення змісту залом
D. Trump	Інавгурація	<i>From this day forward...</i>	Дейксис «моменту істини»	Просодія/дискурс	Синхронізація «тут-і-зараз»

B. Obama	Інавгурація	<i>Today I say to you...</i>	Вступ-якір (дейксис + пауза)	Просодія/дискурс	Підготовка піку меседжу
B. Obama	Інавгурація	<i>This is our moment. This is our time.</i>	Ізоколон із паузою	Просодія/дискурс	Кульмінаційний «закривальний» аплодисмент
A. Blinken	Брифінг	<i>American leadership is what holds the world together. American alliances...</i>	Двійний ізоколон у рівному темпі	Просодія/дискурс	Відчуття порядку й авторитету

Слогани й «переносні одиниці» (quotability)

Speaker	Контекст	Приклад (EN, оригінал)	Прийом	Рівень	Очікуваний ефект
D. Trump	Ралі	<i>... make America great again. (у фіналі серії)</i>	Афористич ний слоган	Ритм/дискурс	Меметичність, масове скандування
D. Trump	Кампанія	<i>Drain the swamp!</i>	Ударна, коротка формула	Ритм/дискурс	Тиражний протестний маркер
K. Harris	Виступ	<i>We are a nation of possibilities.</i>	Лаконічни й афоризм з інклюзивни м we	Семантика/ди скурс	Універсальна «відкрита рамка»
J. Trudeau	Виступ	<i>Diversity is our strength.</i>	Копула- афоризм	Семантика/ди скурс	«Мовний закон» для різних тем
B. Obama	Інавгурація	<i>Our destiny is... by us.</i>	Антиметаб ола- афоризм	Ритм/семанти ка	Висока цитованість поза подією

SUMMARY

of the MA thesis “Linguistic means of creating hypnotic influence in public speeches: analysis of English-language political discourse ” (Kharkiv, 2025) written by Zlamanets T. G (research advisor – Associate Professor, Ph.D. Kukushkin V.V.)

The Master's thesis is devoted to a comprehensive study of linguistic means that create a hypnotic effect in public English-language political speeches. The relevance of the research is determined by the fact that modern political discourse increasingly functions as a mechanism for managing citizens' attention, emotions, and cognitive reactions, while linguistic suggestive strategies become an essential tool for shaping political attitudes and collective interpretations. In this context, there emerges a need for an in-depth analysis of those linguistic mechanisms that enable a speaker to restrict rational information processing, construct a desired cognitive frame, and influence the audience's behavioural readiness.

The object of the research is English-language political discourse, and the subject of the research comprises the linguo-stylistic, pragmatic, rhythmic-syntactic, and prosodic techniques that generate a hypnotic effect in political speech. The aim of the study is to identify, describe, and classify the linguistic means capable of narrowing the addressee's field of conscious attention, forming a state of increased suggestibility, and creating the prerequisites for accepting the intended interpretative frame. To achieve this aim, a complex methodology has been applied, including content analysis to determine the frequency of rhetorical patterns; linguo-stylistic and pragmatic analysis to examine the structural and communicative characteristics of suggestive techniques; and elements of cognitive analysis, which made it possible to trace the interaction of rhythm, pace, intonation, implicit constructions, and deictic markers with the cognitive processing of speech by the audience. A comparative analysis of political speeches by various leaders helped outline common and individual patterns of suggestion.

The scientific novelty of the thesis lies in providing a systematic description of hypnotic linguistic models in political discourse and in substantiating that the suggestive effect arises not from individual techniques but from the integrated interaction of rhythmic-syntactic figures, intonational peaks, strategic pauses, audience-directed appeals, presuppositional structures, and deictic elements that jointly create a state of increased suggestibility and form a “corridor of interpretation.”

The practical significance of the research lies in the potential application of its results in teaching rhetoric, media literacy, political linguistics, and discourse analysis, as well as in the professional activities of political consultants, specialists in strategic communications, and analysts. The proposed classification of hypnotic techniques can serve as an effective tool for media text analysis and for enhancing critical perception of political information.

The structure of the thesis reflects the logic of the research and includes an introduction, two chapters with conclusions, general conclusions, a list of references, and appendices. The introduction outlines the relevance of the topic, identifies the aim, objectives, object, subject, and research methods. The first chapter presents the theoretical and methodological foundations for analysing hypnotic influence in political discourse, whereas the second chapter offers a linguo-stylistic analysis of the factual material—political speeches delivered by Barack Obama, Donald Trump, Hillary Clinton, Joe Biden, Justin Trudeau, and others.

The total volume of the thesis comprises 71 pages, and the list of references includes 93 sources.